

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi turvallisuusselvityslain ja ilmailulain 101 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi turvallisuusselvityslakia ja ilmailulakia. Turvallisuusselvityslakiin otettaisiin sääntely, joka on tarpeen Euroopan komission antaman ilmailun turvaamista koskevan täytäntöönpanoasetuksen täydentämiseksi. Laissa mahdollistettaisiin jatkossa perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen tekeminen niistä henkilöistä, jotka ovat vastuussa ilmailun turvatarkastuksista, kulunvalvonnasta tai muista turvavalvontatoimenpiteistä taikka toteuttavat niitä lentoaseman turvavalvotulla alueella tai työtehtävissään muuten pääsevät itsenäisesti lentoaseman turvavalvotulle alueelle. Lisäksi mahdollistettaisiin suppean henkilöturvallisuusselvityksen tekeminen henkilöistä, jotka tekevät turvavalvontatoimenpiteitä muualla kuin lentoaseman turvavalvotulla alueella tai joilla on itsenäinen pääsy lentorahtiin, lentopostiin, lentoliikenteen harjoittajan postilähetyksiin ja materiaaleihin tai lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin sen jälkeen, kun niihin on sovellettu turvavalvontatoimenpiteitä. Perusmuotoisesti turvallisuusselvitettyjen ilmailualan henkilöiden nuhteetomusseurantaan sisällytettäisiin suojelupoliisin tiedustelutiedot ja poliisin järjestäytynyttä rikollisuutta koskevia tietoja. Ilmailulakiin lisättäisiin kansallisista syistä sääntely lentoaseman pitäjän oikeudesta hakea henkilöturvallisuusselvitystä täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitetuista henkilöistä ja luovuttaa selvityksessä ilmenneitä tietoja henkilön työnantajalle ja Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, eräät säännökset kuitenkin vasta 31.12.2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Muutosasetuksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	5
2.1 Keskeiset muutokset täytäntöönpanoasetukseen.....	5
2.2 Muutosasetuksen voimaantulo ja siirtymäajat	7
3 Nykytila ja sen arviointi.....	7
3.1 Taustan tarkistuksessa käytettävät tietolähteet.....	7
3.2 Tietojen jatkuva seuranta	9
3.3 Tarkastettavat henkilöryhmät.....	9
3.4 Turvallisuusselvitysten hakeminen	10
3.5 Säännökset, jotka eivät edellytä lainmuutoksia.....	10
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	10
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	10
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	11
5 Toteuttamisvaihtoehdot ja niiden vaikutukset	14
6 Lausuntopalaute.....	15
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	16
7.1 Turvallisuusselvityslaki.....	16
7.2 Ilmailulaki	20
8 Voimaantulo	21
9 Toimeenpano ja seuranta	21
10 Suhde muihin esityksiin.....	21
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	21
LAKIEHDOTUKSET	24
Laki turvallisuusselvityslain muuttamisesta.....	24
Laki ilmailulain 101 §:n muuttamisesta.....	26
LIITE	27
RINNAKKAISTEKSTIT	27
Laki turvallisuusselvityslain muuttamisesta.....	27
Laki ilmailulain 101 §:n muuttamisesta.....	30

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen valmisteluun on johtanut täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1998 muuttamisesta tiettyjen ilmailun turvaamista koskevien erityistoimenpiteiden selkiyttämisen, yhdenmukaistamisen, yksinkertaistamisen ja vahvistamisen osalta 23.1.2019 annettu [komission täytäntöönpanoasetus](#) (EU) 2019/103 (jäljempänä *muutosasetus*). Asetus edellyttää täydentävän kansallisen sääntelyn antamista. Asetuksesta aiheutuvien muutosten vuoksi esitykseen sisältyy myös kansallisiin tehokkuus- ja turvallisuusnäkökohtiin perustuva muutosehdotus, joka mahdollistaa ilmailun turvallisuusselvityshakemusten keskittämisen lentoaseman turvallisuudesta vastuussa olevalle lentoaseman pitäjälle.

Euroopan unionin ilmailun turvaamista koskeva sääntely on toteutettu suurelta osin komission antamalla alemman asteisella sääntelyllä. Komission käyttämä toimivalta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 291 artiklassa tarkoitettua täytäntöönpanovaltaa, jonka nojalla voidaan täsmentää perussäädöksen sisältö. Yleisistä tavoitteista ja periaatteista on säädetty ilmailun turvaamisen perusasetuksessa eli yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta 11.3.2008 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 300/2008 (jäljempänä *ilmailun turva-asetus*), jota ei ole muutettu vuoden 2010 jälkeen. Tarkempi sääntely on toteutettu yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täytäntöönpanomiseksi 5.11.2015 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2015/1998 (jäljempänä *täytäntöönpanoasetus*), jota on muutettu useita kertoja. Muutosasetuksella muutetaan erityisesti täytäntöönpanoasetuksen ilmailun parissa työskentelevien taustan tarkistusta koskevia säännöksiä. Taustan tarkistukseen liittyvät uudet velvoitteet edellyttävät täydentävää kansallista sääntelyä, jolla turvallisuusselvityslakiin (726/2014) lisätään toimivaltuudet tarvittavien turvallisuusselvitysten mahdollistamiseksi.

Täytäntöönpanoasetus ja muutosasetus perustuvat ilmailun turva-asetuksen 4 artiklan 3 kohtaan, jossa annetaan komissiolle täytäntöönpanoa koskevaa toimivaltaa ja säädetään toimenpiteitä vahvistettaessa noudatettavasta menettelystä. Kohdassa viitataan asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun päätökseen 1999/468/EY sisältyneeseen sääntelymenettelyyn, joka on mukautettu yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä 16.2.2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 182/2011 (jäljempänä *komitologia-asetus*). Komitologia-asetuksen 13 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan asetuksen 5 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä tulee soveltaa silloin, kun perussäädöksessä on viitattu päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa tarkoitettuun sääntelymenettelyyn.

Komissiolle annetaan ilmailun turva-asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa toimivalta toteuttaa asetuksen 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisten perusvaatimusten ja 2 kohdassa tarkoitettujen yleisten toimenpiteiden täytäntöönpanon edellyttämät yksityiskohtaiset säännökset. Kohdassa on luettelo toteutettavista toimenpiteistä, joihin kuuluvat muun muassa kulunvalvontaa koskevat vaatimukset ja menettelyt, henkilöstön palvelukseen ottamista koskevat vaatimukset sekä rahdin, postilähetysten, lennon aikana käytettävien tarvikkeiden ja lentoasematarvikkeiden osalta valvottuja edustajia, tunnettuja lähettäjiä ja tiliasiakkaita koskevat hyväksyntä- ja nimitysmenettelyt ja heitä koskevat velvoitteet. Turvallisuusselvityslakiin ehdotettavat muutokset koskevat erityisesti kyseisten kohtien nojalla annettuihin täytäntöönpanosäännöksiin tehtyjä muutoksia.

Muutosasetuksen ja hallituksen esityksen antamisen taustalla on vaikuttanut myös asiaa koskeva kansainvälinen yhteistyö. Muutosasetuksen tavoitteet ovat yhdenmukaisia Chicagossa tehdyn kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949 myöhemmine muutoksinen), erityisesti sen siviili-ilmailun turvallisuutta koskevan liitteen 17, kanssa. Esityksen taustalla vaikuttaa myös YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2309 (2016), jossa kannustetaan kaikkia jäsenvaltioita toimiin terrorismin torjumiseksi ilmailussa ja nostetaan esiin sisäpiirin uhka.

Täytäntöönpanoasetuksen palvelukseen ottamista koskevia säännöksiä on muutettu muutosasetuksen hyväksymisen jälkeen yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täytäntöönpanemiseksi annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1998 muuttamisesta kyberturvallisuustoimenpiteiden osalta 25.9.2019 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2019/1583. Muutos koskee muun muassa henkilöitä, joilla on kansallisen ilmailun turvaohjelman mukaisesti järjestelmävastaavan oikeudet tai valvomaton ja rajoittamaton pääsy siviili-ilmailun turvaamisessa käytettäviin kriittisiin tieto- ja viestintäteknisiin järjestelmiin ja kriittiseen dataan. Muutosta ei käsitellä tässä esityksessä, koska se ei edellytä muutoksia kansalliseen lakiin. Turvallisuusselvityslain 19 §:n 1 momentin 5 kohta mahdollistaa jo nykyisellään kyseisten henkilöiden taustan tarkistamisen.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Muutosasetus on valmisteltu siviili-ilmailun turvaamisesta annetun lainsäädännön ja yhteisten sääntöjen soveltamiskomiteassa. Muutosasetus on annettu komitologia-asetuksen 5 artiklan mukaisessa tarkastelumenettelyssä. Komitealle annettiin 26.10.2018 täytäntöönpanoasetuksen muuttamista koskeva ehdotus (D059370/02), ja komitea hyväksyi muutosehdotusta puoltavan lausunnon 21.11.2018 pidetyssä komitean kokouksessa.

Suomi piti neuvotteluissa ehdotettuja taustantarkistusvaatimuksia tarpeellisena, jotta pystytään tehokkaasti parantamaan koko unionin tasolla valmiuksia vastata ilmailun turvallisuutta vaarantavaan toimintaan, erityisesti niin sanotun sisäpiiriuhkan osalta. Suomi piti tärkeänä, että siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavissa tehtävissä olevien henkilöiden taustat tarkistetaan riittävässä laajuudessa, vaikka taustan tarkistukset kasvattaisivat toimijoiden turvallisuusselvityskustannuksia ja edellyttäisivät eräiltä osin muutoksia kansalliseen sääntelyyn.

Muutosasetuksen käsittelyä koskevat tiedot ja komitealle annettu ehdotus ovat saatavilla komission komiteamenettelyrekisterissä asiainummersella [CMTD \(2018\) 1228](#).

Liikenne- ja viestintäministeriö valmisteli muutosasetuksen yhteistyössä oikeusministeriön, suojelupoliisin ja Liikenteen turvallisuusviraston edustajien kanssa. Eduskunnalle annettiin tietoja muutosehdotuksesta E-kirjeellä ([E 90/2018 vp](#)), joka käsiteltiin liikennejaostossa (EU 22). Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta antoi lausunnon [LiVL 34/2018 vp](#), joka käsiteltiin 16.11.2018 suuressa valiokunnassa.

Hallituksen esityksen valmistelu

Oikeusministeriö asetti 17.6.2019 esitystä valmistelemaan työryhmän, jossa oli oikeusministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, sisäministeriön, suojelupoliisin ja Liikenne- ja viestintäviraston edustajat. Lisäksi työryhmässä oli pysyvänä asiantuntijana Finavia Oyj:n edustaja.

HE 1/2020 vp

Työryhmän toimikausi oli 17.6.–31.10.2019. Toimikautta jatkettiin 28.10.2019 tehdyllä päätöksellä 30.11.2019 asti.

Työryhmän laatimasta esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 14.11.2019–3.1.2020 lausuntopalvelu.fi-sivustolla. Lausuntopyyntö lähetettiin liikenne- ja viestintäministeriölle, sisäministeriölle, puolustusministeriölle, ulkoministeriölle, valtioneuvoston kanslialle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Poliisihallitukselle, keskusrikospoliisille, suojelupoliisille, pääesikunnalle, tietosuojavaltuutetulle, tiedusteluvalvontavaltuutetulle, Finavia Oyj:lle, Mikkelin kaupungille, Saimaan lentoasemasäätiölle, Seinäjoen lentoasema Oy:lle, työntekijäkeskusjärjestöille, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:lle, Suomen yrittäjät ry:lle, ilmailu- ja rahtialaa edustaville työntekijäliitoille, Finnair Oyj:lle, Nordic Regional Airlines Oy:lle sekä keskeisille rah-tia, postia ja tarvikkeita toimittaville ja kuljettaville yrityksille.

Esitysluonnoksesta määrääjassa antoivat lausunnon liikenne- ja viestintäministeriö, sisäministeriö, puolustusministeriö, Poliisihallitus, keskusrikospoliisi, Pääesikunta, tiedusteluvalvontavaltuutettu, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, STTK ry, Ammattiliitto Pro ry, Suomen Lentäjaliitto – Finnish Pilots' Association ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry, Suomen Kaukokiito Oy ja Finavia Oyj. Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntotiivistelmä.

Esityksen valmisteluasiakirjat ovat saatavilla oikeusministeriön verkkosivustolta hankenumeroilla [OM015:00/2019](#).

2 Muutosasetuksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Keskeiset muutokset täytäntöönpanoasetukseen

Muutosasetuksella pyritään vastaamaan kansainvälisesti terrorismin torjunnan puitteissa tunnistettuun sisäpiirin uhkaan, jolla tarkoitetaan sitä, että ilmailua vaarantavaan toimintaan osallistuu ilmailun parissa työskenteleviä henkilöitä. Merkittävimmät muutokset koskevat siviili-ilmailun turvaamiseen liittyvän henkilöstön taustan tarkistuksia sekä sellaisten henkilöiden taustan tarkistuksia, joilla on pääsy muun muassa sellaisiin materiaaleihin, tarvikkeisiin, rahtiin ja postiin, joihin on sovellettu turvavalvontatoimenpiteitä. Muutokset koskevat tältä osin muutosasetuksen liitteen 2, 26, 44 ja 45 kohtia, joilla on muutettu täytäntöönpanoasetuksen 1.2.3, 11.1, 11.5.1 ja 11.6.3.5 kohtia.

Palvelukseen ottamista koskeviin säännöksiin tehtyjä muutoksia sovelletaan suurelta osin vasta siirtymäajan jälkeen. Vanhan muotoisia taustan tarkistuksia tehdään siirtymäajan päättymiseen 30.12.2020 asti ja ne ovat voimassa enintään 30.6.2023 saakka. Vanhan muotoisen taustan tarkistuksen on katettava vähintään henkilöllisyyden varmentaminen asiakirjatodisteiden pohjalta, rikosrekisterit kaikissa asuinvaltioissa vähintään viiden edeltävän vuoden ajalta sekä työpaikat, koulutus ja mahdolliset koulutus- ja työhistorian aukot vähintään viiden edeltävän vuoden ajalta. Täytäntöönpanoasetukseen on sisällytetty myös työhönottoa edeltävä tarkistus, jota ei ole voitu tehdä 31.7.2019 jälkeen. Sen läpäisseiden henkilöiden osalta tulee tehdä vanhan muotoiset taustan tarkistukset 30.6.2020 mennessä. Työhönottoa edeltävä tarkistus on edellyttänyt vähintään henkilöllisyyden varmentamisen asiakirjatodisteiden pohjalta, tiedot työpaikoista, koulutuksesta ja mahdollisista koulutus- ja työhistorian aukoista vähintään viiden edeltävän vuoden ajalta sekä allekirjoitetun vakuutuksen mahdollisesta rikoshistoriasta kaikissa asuinvaltioissa vähintään viiden edeltävän vuoden ajalta.

Taustan tarkistuksia koskevaa sääntelyä muutetaan muutosasetuksella siten, että jatkossa vanhan muotoista taustan tarkistusta kutsutaan perustason taustan tarkistukseksi (muutettu 11.1.4

kohta). Lisäksi otetaan käyttöön uusi taustan tarkistuksen luokka, jota kutsutaan laajennetuksi taustan tarkistukseksi (muutettu 11.1.3 kohta). Sen tulee sisältää perustason taustan tarkistuksen tietolähteiden lisäksi tiedustelutiedot ja mahdolliset muut olennaiset tiedot, jotka ovat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten saatavilla ja joiden nämä katsovat mahdollisesti olevan olennaisia arvioitaessa henkilön soveltuvuutta tiettyyn työtehtävään (muutettu 11.1.3 kohdan d alakohta).

Muutetun 11.1.3 kohdan d alakohta on tulkinnallisesti avoin siltä osin, mitä tietoja tiedustelutietojen on katsottava kattavan. Kohtaa tulkittaessa tulee ottaa huomioon täytäntöönpanoasetus ja muutosasetus sekä ilmailun turva-asetus, jossa asetetaan rajat komission toimivallan käytölle. Kyseisissä säädöksissä ei ole tiedustelutietoja koskevaa määritelmää, mutta taustan tarkistus on määritelty ilmailun turva-asetuksen 3 artiklan 15 kohdassa. Sen mukaan taustan tarkistuksella tarkoitetaan yksilön henkilöllisyyden, rikostausta mukaan luettuna, dokumentoitua tarkistamista osana soveltuvuusarviointia, joka tehdään sen selvittämiseksi, voidaanko hänelle myöntää pääsy ilman saattajaa turvalvotuille alueille. Täytäntöönpanoasetukseen muutosasetuksella lisätyn 11.0.9 kohdan mukaan 11.1.3 ja 11.1.4 kohdassa tarkoitettua prosessia läpikäyvän henkilön luotettavuutta määritettäessä on otettava huomioon ainakin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/681 liitteessä II tarkoitettut rikokset sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/541 tarkoitettut rikokset. Kyseisissä direktiiveissä on kyse pääosin vakavasta rikollisuudesta, esimerkiksi ihmiskaupasta, järjestäytyneestä rikollisuudesta, lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä, rahanpesusta, tietoverkkorikollisuudesta, ympäristörikollisuudesta, huumausainerikoksista ja terrorismirikoksista. Kohdan merkitys tiedustelutietojen osalta ei ole täysin selvä, mutta sen tarkoituksena näyttäisi olevan, että ainakin kyseisissä säädöksissä mainittuihin rikoksiin liittyvän tiedustelutiedon tulisi kuulua laajennettuun taustan tarkistukseen. Muilta osin taustan tarkastuksissa hyödynnettävän tiedustelutiedon ala näyttäisi jäävän kansallisesti rajattavaksi. Tiedustelutietoja koskevassa arviossa tulee huomioida myös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 4 artiklan 2 kohta, joka koskee kansallista turvallisuutta koskevaa toimivallanjakoa Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden välillä. SEU 4 artiklan 2 kohdan mukaan kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla. EULainsäädäntö kuitenkin ulottuu myös aloille, joilla on välitöntä tai välillistä merkitystä kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen kannalta.

Taustan tarkistus on koskenut aiemmin erityisesti sellaisia henkilöitä, jotka otetaan palvelukseen toteuttamaan turvatarkastuksia, kulunvalvontaa tai muita turvalvontatoimenpiteitä tai olemaan vastuussa niiden toteuttamisesta. Henkilöistä, jotka otetaan palvelukseen hoitamaan kyseisiä tehtäviä tai olemaan vastuussa niiden toteuttamisesta lentoaseman turvalvotulla alueella, tulee jatkossa tehdä laajennettu taustan tarkistus (muutettu 11.1.1 kohta). Laajennettu taustan tarkistus tulee tehdä myös henkilöistä, joilla on pääsy lentoaseman turvalvotulle alueelle (muutettu kohta 1.2.3.1) sekä täytäntöönpanoasetuksen muutetuissa kohdissa 11.5.1 (kouluttajat) ja 11.6.3.5 (EU:n ilmailun turvatoimia varmentavat henkilöt) tarkoitetuista henkilöistä.

Niistä henkilöistä, jotka otetaan palvelukseen hoitamaan turvalvontatehtäviä tai olemaan vastuussa niiden toteuttamisesta muualla kuin turvalvotulla alueella, tulee jatkossa tehdä joko laajennettu tai perustason taustan tarkistus (muutettu 11.1.2 kohta). Tällä tarkoitetaan henkilöitä, jotka työskentelevät täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettun tunnetun lähettäjän, valvotun edustajan, valvotun toimittajan tai tunnetun toimittajan organisaatiossa. Näiden henkilöiden tehtäviin kuuluu tyypillisesti lentorahtiin, postiin, lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin kohdistuvien turvatoimien tekeminen. Aiemmin heille on tullut tehdä joko taustan tarkistus tai työhönottoa edeltävä tarkistus. Laajennettu tai perustason taustan tarkistus tulee jatkossa tehdä myös henkilöille, jotka ilman saattajaa pääsevät käsiksi lentorahtiin ja -postiin, lentoliikenteen harjoittajan postilähetyksiin ja materiaaleihin sekä lennon aikana käy-

tettäviin tarvikkeisiin ja lentoasematarvikkeisiin, joihin on sovellettu vaadittuja turvalvonta-toimenpiteitä (muutettu 11.1.2 kohta). Lentorahtiin ja -postiin käsiksi pääsevien henkilöiden palvelukseen ottaminen on edellyttänyt aiemmin taustan tarkistusta tai työhönottoa edeltävän tarkastuksen läpäisemistä (muutosasetuksella kumottu 6.1.3 kohta). Siirtymäajan jälkeen asianomainen kansallinen viranomais määrittää sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaisesti, kumman tasoinen taustan tarkistus tulee tehdä (muutettu 11.1.2 kohta). Säännös sisältää kansallista liikkumavaraa siltä osin, kumman tasoista taustan tarkistusta kansallisessa lainsäädännössä edellytetään.

Siirtymäajan jälkeen taustan tarkistuksiin on lisäksi sovellettava joko uuden 11.1.7 kohdan a alakohdassa tarkoitettua jatkuvaa arviointia tai b alakohdassa tarkoitettua taustan tarkistusten uusimista säännöllisin väliajoin. Alakohdassa a edellytetään, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään mekanismista 11.1.3 ja 11.1.4 kohdissa vahvistettujen seikkojen jatkuvaa arviointia varten. Toimivaltaiselle viranomaiselle, toiminnanharjoittajalle tai kortin myöntäneelle yksikölle tulee ilmoittaa viipymättä mistä tahansa tapahtumasta, joka voi vaikuttaa yksilön luotettavuuteen. Toimivaltaisten viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja yksiköiden välistä ilmoittamista ja tietojenvaihtoa sekä näiden tietojen sisältöä koskevat säännöt on vahvistettava kansallisesti ja niitä on valvottava kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Alakohdassa b edellytetään, että laajennetut taustan tarkistukset uusitaan vähintään 12 kuukauden välein ja perustason taustan tarkistukset vähintään kolmen vuoden välein. Uusi 11.1.7 kohta sisältää kansallista liikkumavaraa siltä osin, otetaanko käyttöön vaihtoehto a vai b.

2.2 Muutosasetuksen voimaantulo ja siirtymäajat

Muutosasetuksen voimaantulosta säädetään asetuksen 2 artiklassa, jonka mukaan muutosasetus tulee voimaan 1.2.2019. Muutosasetuksen liitteessä olevia kohtia 2, 20, 25, 26, 28–38, 44 ja 45 sovelletaan 2 artiklan mukaan kuitenkin vasta 31.12.2020 lukien. Myöhäisempi soveltamisajankohta koskee henkilökortteja, palvelukseen ottamista, koulutusta sekä taustan tarkistusta koskevia säännöksiä, joita on kuvattu edellä.

Muutosasetuksen liitteen 27 kohdan mukaan täytäntöönpanoasetuksen 11.1.2 kohdassa aiemmin säädettyjen työhönottoa edeltävien tarkistusten tekeminen lakkaa 31.7.2019. Työhönottoa edeltävän tarkistuksen ennen tuota päivämäärää läpäisseiden henkilöiden osalta on tehtävä vanhan muotoiset taustan tarkistukset 30.6.2020 mennessä. Täytäntöönpanoasetuksen 11.1.2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa tulee tehdä 1.8.2019 alkaen siirtymäajan loppuun 30.12.2020 saakka vanhan muotoinen taustan tarkistus otettaessa palvelukseen uusia henkilöitä. Kohtaa 11.1.2 koskevat muut muutokset tulevat sovellettavaksi 31.12.2020 lukien, josta alkaen kohdassa tarkoitettujen henkilöiden osalta tulee tehdä joko laajennettu tai perustason taustan tarkistus.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Taustan tarkistuksessa käytettävät tietolähteet

Turvallisuusselvityslaisissa säädetään tehtävistä, joihin valittavasta tai joita hoitavasta henkilöstä voidaan tehdä perusmuotoinen, laaja tai suppea henkilöturvallisuusselvitys. Turvallisuusselvityksen tekee pääsääntöisesti suojelupoliisi. Henkilöturvallisuusselvitys tehdään tarkistamalla henkilöä koskevat rekisteritiedot lain 4 luvussa säädetyllä tavalla sekä tarvittaessa selvityksen kohdetta haastatteleamalla hänen yleisistä olosuhteistaan, ulkomailla oleskelustaan, ulkomaansidonnaisuuksistaan ja muista sellaisista seikoista, joilla on erityistä merkitystä arvioitaessa hänen riippumattomuuttaan ja luotettavuuttaan selvityksen perustana olevan tehtävän kannalta (23 §:n

1 momentti). Turvallisuusselvityksen laadinnassa voidaan käyttää viranomaisten rekistereitä ja muita tietolähteitä selvityksen tasosta riippuen sen mukaan kuin lain 25–32 §:ssä säädetään.

Turvallisuusselvityksen päättymisestä ja sen sisällöstä ilmoitetaan hakijalle kirjallisesti tai suullisesti. Turvallisuusselvitykseen saadaan ottaa salassa pidettäviksi säädettyjä tietoja vain sellaisessa muodossa ja siinä laajuudessa, joka asianomaisessa tapauksessa on tarpeen selvityksen tarkoituksen saavuttamiseksi, ja on ilmeistä, ettei tiedon antaminen vaaranna valtion turvallisuutta tai muita turvallisuusselvityslain 1 §:ssä mainittuja yleisiä etuja. Jos turvallisuusselvitykseen otetaan tieto keskeneräisestä rikosasiasta, on samalla ilmoitettava, missä vaiheessa asian käsittely turvallisuusselvitystä annettaessa on. Turvallisuusselvitys ei sido sitä, jonka käyttöä varten selvitys on laadittu eikä henkilöturvallisuusselvitykseen saa sisällyttää viranomaisen arviota selvityksen kohteena olevan henkilön nuhteettomuudesta, luotettavuudesta tai sopivuudesta virkaan tai tehtävään.

Turvallisuusselvityslain mukaiseen suppeaan henkilöturvallisuusselvitykseen (21 §) sisältyvät rikosrekisteritiedot ja toisen valtion vastaavan rekisterin tiedot. Lisäksi selvityksessä voidaan käyttää selvityksen kohteen itse toimittamia tietoja ulkomaan viranomaisen pitämästä rekisteristä sen mukaan kuin 26 §:ssä säädetään. Suppean henkilöturvallisuusselvityksen tietojen voi katsoa täyttävän täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.4 kohdan b alakohdan edellytyksen, jonka mukaan perusmuotoiseen taustan tarkistukseen tulee kuulua rikosrekisteritiedot kaikissa asuinvaltioissa vähintään viiden edeltävän vuoden ajalta. Kohdan a ja c alakohdissa edellytetty henkilöllisyyden varmentaminen ja työ- ja koulutushistorian selvittäminen ei sisälly turvallisuusselvitykseen, vaan ne jäävät henkilön työnantajan tehtäväksi.

Turvallisuusselvityslain mukaiseen perusmuotoiseen henkilöturvallisuusselvitykseen (19 §) kuuluvista tietolähteistä säädetään turvallisuusselvityslain 25 §:ssä. Näihin tietolähteisiin sisältyy suojelupoliisin ja Pääesikunnan tiedustelutietoja sekä rikostiedustelutietoja. Turvallisuusselvityslain 25 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan selvityksessä voidaan käyttää muun muassa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019, jäljempänä *poliisin henkilötietolaki*) 48 §:n 1 momentissa ja 49 §:ssä tarkoitettuja tietoja eli sellaisia suojelupoliisin tallettamia henkilötietoja, jotka ovat tarpeen kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi, valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtion turvallisuutta uhkaavien toimintojen ja hankkeiden estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtion turvallisuutta uhkaavien rikosten estämiseksi ja paljastamiseksi (jäljempänä *suojelupoliisin tiedustelutiedot*). Turvallisuusselvityslain 25 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan selvityksessä voidaan käyttää myös tietoja pääesikunnan turvallisuustietorekisteristä. Henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain (332/2019) 15 §:n mukaan turvallisuustietorekisteriä käytetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 86 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rikosten ennalta estämisen ja paljastamistehtävien hoitamiseksi. Viitatus säännöksen mukaan tällaisia rikoksia ovat sotilaallisen maanpuolustuksen alalla Suomeen kohdistuvaan tiedustelutoimintaan ja sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoitusta vaarantavaan toimintaan liittyvät rikokset. Puolustusvoimat tallettaa sotilastiedusteluun liittyviä tietoja lisäksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 13 ja 14 §:ssä tarkoitettuun sotilastiedustelurekisteriin. Sotilastiedustelurekisterin tietoja ei käytetä turvallisuusselvitysten tekemisessä. Lisäksi turvallisuusselvityslain 25 §:n 2 momentissa säädetään edellytyksistä, joiden perusteella perusmuotoista turvallisuusselvitystä laadittaessa voidaan käyttää keskusrikospoliisin tekemää ilmoitusta, joka perustuu poliisin henkilörekisterissä oleviin, poliisin henkilötietolain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuja henkilöryhmiä koskeviin tietoihin (jäljempänä *rikostiedustelutiedot*). Säännöksen perusteella käsitellään tietoja muun muassa järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvistä henkilöistä.

Koska perusmuotoisessa turvallisuusselvityksessä käytetään jo voimassa olevan lain mukaan sellaisia henkilörekistereihin sisältyviä tietoja, jotka kattavat muutosasetuksessa tarkoitetut tiedustelutiedot, kansallinen sääntely vastaa täytäntöönpanoasetuksen muutetussa 11.1.3 kohdassa laajennetulta taustan tarkistukselta edellytetyä. Muutosasetuksella on kuitenkin laajennettu laajennetun taustan tarkistuksen henkilöllistä soveltamisalaa, mikä edellyttää muutoksia kansalliseen lakiin.

3.2 Tietojen jatkuva seuranta

Turvallisuusselvityslain 51 ja 52 §:ssä säädetään nuhteettomuusseurannasta. Lain 51 §:n mukaan suojelupoliisi voi yhdistää turvallisuusselvitysrekisterin tietoihin poliisiasian tietojärjestelmän tietoja sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä rikosasioiden vireilläolo- ja ratkaisutietoja sen selvittämiseksi, voidaanko turvallisuusselvitys tai sen perusteella annettu todistus edelleenkin pitää voimassa. Lain 52 §:ssä säädetään seurannassa ilmi tulleiden tietojen ilmoittamisesta turvallisuusselvitystä hakeneelle ja velvollisuudesta kuulla selvityksen kohdehenkilöä asiasta.

Turvallisuusselvityslain säännösten perusteella voitaisiin seurata muutosasetuksen 11.1.7 kohdan a alakohdan edellyttämällä tavalla perustason ja laajennetussa taustan tarkistuksessa edellytetyjä rikosrekisteritietoja. Seurantaan ei nykyisten säännösten nojalla voida sisällyttää tiedustelutietoja, joten säännöksiä on tarpeen muuttaa tältä osin.

3.3 Tarkastettavat henkilöryhmät

Henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia vain henkilöstä, jota ollaan valitsemassa lain 19–21 §:ssä tarkoitettuun tehtävään. Turvallisuusselvityslain 21 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan suppea henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka pääsee lentoasemalla tai satamassa taikka muulla maan ulkoisten tai sisäisten liikenneyhteyksien jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta merkittävällä liikennealueella yleisöltä suljettuihin tiloihin taikka tietoliikenneyhteyksien tai sähkön- ja energiantuotannon yleisen toimivuuden kannalta merkityksellisiin kohteisiin. Tämän säännöksen perusteella on mahdollista tehdä suppea henkilöturvallisuusselvitys henkilöistä, jotka toteuttavat turvatarkastuksia, kulunvalvontaa tai muita turvavalvontatoimenpiteitä tai ovat vastuussa niiden toteuttamisesta turvavalvotulla alueella niin kuin on edellytetty täytäntöönpanoasetuksessa aiemmin. Muutetun 11.1.1 kohdan mukaan tällaisista henkilöistä tulee kuitenkin jatkossa tehdä laajennettu taustan tarkistus ja lakia tulee tältä osin muuttaa.

Henkilöistä, jotka otetaan palvelukseen toteuttamaan turvatarkastuksia, kulunvalvontaa tai muita turvavalvontatoimenpiteitä tai jotka ovat vastuussa niiden toteuttamisesta muualla kuin turvavalvotulla alueella, on tehty pääsääntöisesti työhönottoa edeltävä tarkistus. Myös henkilöistä, jotka ilman saattajaa pääsevät käsiksi lentorahtiin ja -postiin, lentoliikenteen harjoittajan postilähetyksiin ja materiaaleihin tai lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin ja lentoasematarvikkeisiin, joihin on sovellettu vaadittuja turvavalvontatoimenpiteitä, on tehty pääsääntöisesti työhönottoa edeltävä tarkistus. Muutettu 11.1.2 kohta edellyttää, että heistä tehdään siirtymäajan jälkeen joko laajennettu tai perustason taustan tarkistus. Siirtymäaikana 1.8.2019 jälkeen palvelukseen otettaville uusille henkilöille tulee tehdä vanhan muotoinen taustan tarkistus. Tältä osin muutosasetus edellyttää muutoksia turvallisuusselvityslakiin. Asetus jättää kansallisesti liikkumavaraa siltä osin, kumman tasoinen taustan tarkistus kyseisistä henkilöistä tehdään.

3.4 Turvallisuusselvitysten hakeminen

Turvallisuusselvityslain 15 §:n 1 momentin mukaan selvitystä voi hakea, jollei kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista muuta johdu tai laissa toisin säädetä, selvityksen kohteen työnantaja tai se, jonka antamaa toimeksiantoa tai siihen kuuluvaa tehtävää selvityksen kohteen on tarkoitus hoitaa tai jota hän hoitaa. Hakijakelpoisuus on siten sidottu työnantaja- tai toimeksiantajarooliin. Ilmailun henkilöturvallisuusselvityksiä hakevat tällä hetkellä lentoaseman pitäjä, lentoyhtiöt miehistönsä osalta sekä valvotut edustajat, valvotut toimittajat ja tunnetut toimittajat turvapäällikköjensä osalta. Lentoasemarahdin ja -tarvikkeiden toimittaminen on hajautunut satoihin kooltaan hyvin eri suuruisiin yrityksiin, joiden kaikkien tausta ja luotettavuuden aste eivät ole tunnettuja. Koska lentoaseman pitäjä on toimeksiantosuhteessa vain osaan lentoasemalla toimivista tai sinne tarvikkeita toimittavista yrityksistä, se voi hakea henkilöturvallisuusselvityksen vain näiden yritysten osalta.

Ilmailulain (864/2014) 99 §:n ja täytäntöönpanoasetuksen säännösten mukaan lentoasemalla edellytettävien ilmailun turvaamiseen tähtäävien toimenpiteiden ja järjestelyiden toimeenpanosta vastaa lentoaseman pitäjä. Tämän tehtävän tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi lainsäädännössä olisi perusteltua antaa lentoaseman pitäjälle oikeus hakea henkilöturvallisuusselvitys täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitetuista henkilöistä. Muutosasetuksessa ei säädetä taustantarkistuksen toteuttamisesta.

3.5 Säännökset, jotka eivät edellytä lainmuutoksia

Muutosasetuksen liitteen kohdat 1, 3–25, 28–43 ja 46–52 eivät edellytä täydentävää kansallista sääntelyä, vaan niitä sovelletaan suoraan sellaisenaan. Asetukseen on lisätty uutena muun muassa kenkäskannereita, kenkien metallinilmaisimia, kengissä olevien räjähteiden ilmaisimia sekä räjähtävien kaasujen ilmaisimia koskevia vaatimuksia ja standardeja. Muutoksia on tehty myös läpivalaisulaitetta tai räjähdysaineilmaisimia käyttävien henkilöiden sertifiointiin ja hyväksymiseen. Lisäksi on tehty muutoksia säännöksiin turvaetsinnän suorittamisesta ja niitä koskevien tietojen säilyttämisestä sähköisesti. Asetukseen on myös lisätty radikalisoitumisen määritelmä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Perusmuotoista henkilöturvallisuusselvitystä koskevaa turvallisuusselvityslain säännöstä muutettaisiin siten, että perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys voidaan tehdä henkilöstä, joka on vastuussa ilmailun turvatarkastuksista, kulunvalvonnasta tai muista turvalvontatoimenpiteistä taikka toteuttaa niitä lentoaseman turvalvotulla alueella tai työtehtävissään muuten pääsee itsenäisesti lentoaseman turvalvotulle alueelle. Muutos on tarpeen, jotta kansalliset viranomaiset voivat tehdä täytäntöönpanoasetuksen kyseisiltä henkilöiltä edellyttämät laajennetut taustan tarkistukset. Esityksessä ehdotetaan myös, että lentoasemalle tarvikkeita toimittavien yritysten turvapäälliköistä voidaan tehdä perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys. Muutosasetus jättää kansallista liikkumavaraa päättää, tehdäänkö turvapäälliköistä laajennettu vai perustason taustan tarkistus. Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys täyttää muutosasetuksessa laajennetulle taustan tarkistukselle asetetut vaatimukset.

Turvallisuusselvityslaisissa mahdollistettaisiin suppean henkilöturvallisuusselvityksen tekeminen sellaisesta henkilöstä, joka työskentelee ilmailun turvatarkastuksiin, kulunvalvontaan tai muihin turvalvontatoimenpiteisiin liittyvissä tehtävissä muualla kuin lentoaseman turvalvotulla alueella taikka työskentelee tehtävässä, jossa hänellä on itsenäinen pääsy lentorahtiin,

lentopostiin, lentoliikenteen harjoittajan postilähetystyksiin ja materiaaleihin tai lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin sen jälkeen, kun niihin on sovellettu turvavalvontatoimenpiteitä. Muutosasetus jättää kansallista liikkumavaraa päättää, tehdäänkö kyseisille henkilöille laajennettu vai perustason taustan tarkistus. Suppea henkilöturvallisuusselvitys täyttää muutosasetuksessa perustason taustan tarkistukselle asetetut vaatimukset.

Turvallisuusselvityslakiin lisättäisiin uusi säännös poliisin rikostiedustelutietojen ja suojelupoliisin tiedustelutietojen käyttämisestä nuhteettomuusseurannassa silloin, kun alkuperäinen perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys on tehty täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettujen henkilöiden taustan tarkistamiseksi. Muutos on tarpeen muutosasetuksessa asetetun velvoitteen täytäntöönpanemiseksi. Tiedustelutietojen käyttämisestä nuhteettomuusseurannassa pidetään perusteltuna myös kansallisista turvallisuuteen liittyvistä syistä. Täytäntöönpanoasetus jättää kansallista liikkumavaraa siltä osin, otetaanko käyttöön jatkuvaa seurantaa koskeva mekanismi vai uusitaanko turvallisuusselvitykset tietyin väliajoin. Esityksessä ehdotetaan jatkuvaa seurantaa, joka voidaan toteuttaa lakiin jo sisältyvällä nuhteettomuusseurannalla. Asetuksen edellyttämien tiedustelutietojen laajuutta on käsitelty edellä jaksossa 2 (Nykytila ja sen arviointi).

Ehdotuksen mukaan suojelupoliisin tulee ilmoittaa turvallisuusselvityksen hakijalle nuhteettomuusseurannassa ilmennyt tieto, joka on välttämätön kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhan torjumiseksi sekä sellainen 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyvä tieto, jonka mukaan on perusteltu syy epäillä henkilön syyllistyneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen tai edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia. Muutokset ovat tarpeen muutosasetuksen sisältämän ilmoittamisvelvoitteen täytäntöönpanemiseksi. Muutosasetus edellyttää seurannassa ilmenneiden yksilön luotettavuuteen vaikuttavien tietojen ilmoittamista viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle, toiminnan harjoittajalle tai henkilökortin myöntäneelle yksikölle.

Ilmailulain 101 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan lentoaseman pitäjä voisi hakea pykälän 1 momentissa tarkoitettua henkilöstä turvallisuusselvityslain mukaista henkilöturvallisuusselvitystä ja salassapitosäännösten estämättä luovuttaa selvityksessä tai ns. nuhteettomuusseurannassa ilmenneitä, taustan tarkistuksen toteuttamiseksi välttämättömiä tietoja henkilön työnantajalle. Momentissa säädettäisiin myös tietoja saaneen työnantajan velvollisuuksista koskien tietojen käsittelyä ja salassapitoa.

Pykälään lisättäisiin myös uusi 3 momentti, jonka mukaan lentoaseman pitäjän on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellainen taustan tarkistuksen tai siihen liittyvän jatkuvan seurannan yhteydessä ilmennyt tieto, joka on välttämätön arvioitessa 1 momentissa tarkoitettua hyväksynnän tai luvan myöntämistä tai peruuttamista. Tämä velvollisuus on myös työnantajalla, joka on hakenut henkilöturvallisuusselvitystä taustan tarkistuksen toteuttamiseksi.

Säännökset mahdollistavat ilmailualan henkilöturvallisuusselvityshakemusten keskittämisen turvallisuudesta kokonaisvastuussa olevalle toimijalle. Hakemusten keskittäminen yhdelle toimijalle tehostaa hakemusprosessia ja edistää ilmailuturvallisuutta, joten sitä pidetään tarkoituksenmukaisena kansallisista syistä. Muutosasetus ei edellytä keskittämistä, mutta keskittäminen tehostaa täytäntöönpanoasetuksen tavoitteiden toteutumista.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotus lisäisi merkittävästi henkilöturvallisuusselvitysten määrää. Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan 15 000–20 000 aiemmin suppeana tehtyä siviili-ilmailuun liittyvää henkilöturvallisuusselvitystä tulisi niitä uusittaessa tehdä perusmuotoisena. Lisäksi tulisi tehtäväksi noin 9 500 kokonaan uutta suppeaa henkilöturvallisuusselvitystä, koska työhönottoa edeltävän tarkistuksen läpäisseiden henkilöiden osalta tulee tehdä taustan tarkistus 30.6.2020 mennessä. Vuonna 2018 suojelupoliisi teki kaikkiaan 34 239 suppeaa ja 25 526 perusmuotoista henkilöturvallisuusselvitystä. Turvallisuusselvityksistä perittävät maksut määräytyvät valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Tällä hetkellä suppean henkilöturvallisuusselvityksen tekemisestä peritään 60 euron maksu ja perusmuotoisesta selvityksestä 120 euron maksu. Ilmailualan perusmuotoisten henkilöturvallisuusselvitysten kustannukset tulisivat kuitenkin olemaan muita korkeammat, koska niitä koskeva nuhteettomuusseuranta kattaa useampia tietolähteitä. Näiden maksujen taso ei ole vielä selvillä, mutta seuraavassa laskelmassa oletetaan, että ilmailualan maksut ovat 50 % muita kalliimpia (180 euroa).

Muutosasetuksen edellyttämistä uusista suppeista turvallisuusselvityksistä voi edellä esitettyjen lukujen perusteella arvioida seuraavan alkuvaiheessa ilmailun eri toimijoille 570 000 euron yhteiskustannuksen. Kustannus jakautuu arviolta 350 yritykselle. Aiemmin suppeana tehtyjen turvallisuusselvitysten nostaminen perusmuotoisiksi lisää ilmailualan kustannuksia arviolta 1 800 000–2 400 000 euroa. Nämä kustannukset jakautuvat 30.6.2023 päättyvänä siirtymäaikana usealle vuodelle sitä mukaa kuin aiemmin tehtyjen turvallisuusselvitysten voimassaolo päättyy. Turvallisuusselvitys on voimassa enintään viisi vuotta, jonka jälkeen se on uusittava. Hakemuskasujen lisäksi muutoksesta aiheutuisi yrityksille hallinnollisia kustannuksia. Yrityksille aiheutuvat kustannukset saattavat vaikuttaa suomalaisten vientiyriyten vientikustannuksiin.

Selvitettävän henkilömäärän kasvu yhdessä maksujen nousemisen kanssa tarkoittaa korkeampia kustannuksia alan yrityksille. Edellä esitetyt luvut ovat suuntaa-antavia arvioita turvallisuusselvitettävien henkilöiden määrästä. Tarkka luku riippuu toisaalta täytäntöönpanoasetuksen tulkinnasta ja toisaalta siitä, miten yritykset järjestävät toimintansa. Yritykset voivat rajoittaa kustannustensa kasvua esimerkiksi järjestelemällä toimintaansa siten, että aiempaa pienempi osa henkilöstöstä tekee tehtäviä, joissa heistä tulee tehdä henkilöturvallisuusselvitys.

Esitystä valmisteltaessa on selvitetty mahdollisuutta, jonka mukaan Suomen valtion omistama Finavia Oyj hoitaisi ilmailulain 101 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen perusteella keskitetysti ilmailualan turvallisuusselvityshakemusten käsittelyn omistamallaan lentoasemilla. Finavia Oyj:n arvion mukaan tällainen järjestely edellyttäisi uutta tietojärjestelmää, jonka kertaluonteiset kehitys- ja käyttöönottokustannukset olisivat Finavia Oyj:lle taloudellisesti sekä työvoiman käytettävyyden kannalta merkittävät. Tämän lisäksi tulisivat uuden järjestelmän vuosittaiset hallinnolliset kulut ja järjestelmän lisenssikulut. Finavian arvion mukaan aiheutuvat kustannukset tulisi voida kattaa katteellisella tulorahoituksella. Keskittämisestä voi koitua taloudellisia säästöjä ja hallinnollisen taakan kevenemistä niille yrityksille, joiden henkilöstöstä ilmailulainsäädäntö edellyttää taustan tarkistusta.

Viranomaisvaikutukset

Suojelupoliisin arvion mukaan sille aiheutuu ehdotetuista muutoksista enintään 22 henkilötyövuoden lisäkustannus. Toiminnan käynnistämävaiheessa vuonna 2020 resurssitarve on noin 12 henkilötyövuotta. Suojelupoliisi on kehittämässä tietojärjestelmäänsä lisäten toimintojen automatisointia, mikä osaltaan vaikeuttaa henkilötyövuositarpeen arviointia. Muutokset joudutaan tekemään muutosasetuksen edellyttämässä aikataulussa, minkä lisäksi on tärkeää, ettei lentoliikenteen sujuvuus vaarannu rekrytointien edellyttämien henkilöturvallisuusselvitysten käsittelyn vuoksi. Uusien perusmuotoisten henkilöturvallisuusselvitysten tekeminen on niiden edellyttä-

mien tietojen paremman kattavuuden vuoksi merkittävästi työllistävämpää kuin suppeiden henkilöturvallisuusselvitysten tekeminen. Henkilöturvallisuusselvityksistä aiheutuvat kustannukset katetaan valtion maksuperustelain mukaisilla maksuilla. Maksut kattavat suojelupoliisille lain toimeenpanosta syntyvät kulut.

Ehdotuksen mukaan nuhteettomuusseurannassa käytettäisiin tietoja suojelupoliisin toiminnallisesta tietojärjestelmästä ja poliisihallituksen ylläpitämästä poliisin tiedustelujärjestelmästä (POTI). Suojelupoliisin arvion mukaan näiden tietojen seuranta tulisi automatisoida mahdollisimman pian, mikä edellyttää uuden tietojärjestelmän luomista. Suojelupoliisi on arvioinut tietojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien kustannusten olevan noin 200 000 euroa, mihin sisältyvät kustannukset tarvittavasta asiantuntija- ja projektityöstä sekä kustannukset järjestelmän toteutuksesta mukaan lukien turvallisten teknisten käyttöyhteyksien luominen turvallisuusselvitysten laadinnassa käytettäviin rekistereihin. Nämä kustannukset katettaisiin suojelupoliisin talousarvion puitteissa ja veloitettaisiin nettobudjetoidun toiminnan periaatteiden mukaisesti käyttö- ja turvallisuusselvitysmaksuilla takautuvasti.

Keskusrikospoliisi arvioi rikostiedustelutietoihin kohdistuvien kyselyiden määrän kasvusta aiheutuvan 0,75 henkilötyövuoden lisäkustannuksen. Liikenne- ja viestintävirasto arvioi muutosasetuksesta aiheutuvan yhteensä kolmen henkilötyövuoden lisäkustannuksen.

Henkilöturvallisuusselvityksen laatimisessa käytetään Pääesikunnan turvallisuustietorekisterin ja sotilasoikeudenhoitorekisterin tietoja. Kyselyt käsitellään manuaalisesti, mistä Pääesikunnan arvion mukaan seuraa Pääesikunnan tiedusteluosaston turvallisuusselvitysyksikössä kahden henkilötyövuoden lisäresurssitarve.

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Turvallisuusympäristömme on viime vuosina muuttunut ja monimutkaistunut. Erilaiset turvallisuuteen liittyvät ilmenemismuodot kuten terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus ovat hyötäneet globaalista toimintaympäristöstä. Terrorismin torjunnan keskiössä on kyky torjua yhteiskuntaa vastaan kohdistuneita iskuja. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa on tärkeää pyrkiä estämään sen leviäminen yhteiskunnan rakenteisiin.

Yhteiskunnassa on oltava jatkuva kyky vastata muuttuviin turvallisuusuhkiin. Erityisesti kriittistä infrastruktuuria koskevien kohteiden suojaaminen on tärkeää ja ilmailun turvaamiseen osana kriittistä infrastruktuuria kohdistuu erityinen intressi. Turvallisuusympäristössä tapahtuviin muutoksiin reagoiminen ja niiden ennakointi edellyttää ilmailun turvallisuudesta vastaavilta toimijoilta riittäviä resursseja ja keinoja sekä tehokasta yhteistyötä. Toisaalta on tärkeää painottaa ennalta estävää toimintaa, jotta turvallisuusuhkien ilmenemismuotoihin kuten sisäpiirin uhkaan pystytään vastaamaan ennen sen toteutumista ja mahdollisen vahingon aiheutumista. Ilmailun turvallisuudessa uhkien etukäteinen kartoittaminen on erityisen tärkeää.

Ennalta estävä työ on turvallisuusselvitysmenettelyn keskiössä. Turvallisuusselvitysmenettelyn tarkoituksena on estää ennalta sellaista toimintaa, joka vaarantaa kansallista turvallisuutta tai erittäin tärkeää merkittävää yksityistä taloudellista etua. Suppeiden ja perusmuotoisten henkilöturvallisuusselvitysten soveltamisalan ja nuhteettomuusseurannan tietolähteiden laajennus parantaa edellytyksiä ennakolta torjua erityisesti ilmailualan henkilöstöön liittyvää sisäpiiriuhkaa. Tietopohjan laajeneminen on merkityksellistä sekä kansallisen turvallisuuden suojaamisen näkökulmasta että erityisesti yksilöiden elämää ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevien perusoikeuksien kannalta.

Hakemusten keskittämisen mahdollistava ehdotus on merkityksellinen ilmailuturvallisuuden kannalta. Tiettyyn lentoasemaan liittyvien hakemusten keskittäminen yhdelle toimijalle parantaa kokonaiskäsitystä ilmailuun kytkeytyvistä yrityksistä ja henkilöistä. Keskitetty prosessi mahdollistaa siten paremmin sisäpiirin uhan eli terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan.

Ehdotetuilla muutoksilla on myös toisen suuntaisia perusoikeusvaikutuksia. Turvallisuusselvitysmenettelyä varten ei sinänsä kerätä uutta tietoa, vaan menettely perustuu olemassa oleviin rekistereihin. Menettelyn laajentaminen kuitenkin tarkoittaa aiempaa suuremman ihmisjoukon yksityiselämän suojan ja tietosuojan rajoitusta. Tietoisuus menettelystä voi vaikuttaa työntekijöiden haluun hakeutua ilmailualan työtehtäviin, mikä voi periaatteessa vaikuttaa yritysten edellytyksiin saada työvoimaa. Turvallisuusselvitysten lisääminen voi pidentää selvitysten valmistumisaikoja, millä on merkitystä sekä yrityksille että tällaisia tehtäviä hakeville henkilöille. Turvallisuusselvitysmenettelyssä ilmenevät tiedot voivat myös johtaa siirtämiseen toisiin työtehtäviin tai työsuhteen päättämiseen tai ne voivat estää henkilön työsaannin. Turvallisuusselvitysmenettelyyn liittyy riski virheellisistä rekisterimerkinnöistä, joskin riskiä pienentää rekisteröidyn oikeus joko suoraan tai epäsuorasti tarkastaa itseään koskevat merkinnät ja saada ne korjatuksi.

Esityksellä ei ole merkittäviä ympäristö-, sukupuoli- tai lapsivaikutuksia.

5 Toteuttamisvaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Ilmailun taustan tarkistukset tehdään nykytilanteessa turvallisuusselvityslain mukaisessa menettelyssä. Menettely on soveltunut tähän tarkoitukseen hyvin. Myös täytäntöönpanoasetuksen muutettujen säännösten edellyttämät taustan tarkistukset olisi mahdollista tehdä samassa menettelyssä, jos turvallisuusselvityslain sallittuja selvityspesteitä ja nuhteettomuusseurannassa käytettäviä tietolähteitä koskevia säännöksiä muutetaan. Tämän vaihtoehdon etuna olisi erityisesti se, että menettely on jo käytössä ja sitä koskevat käytännöt ja tietojärjestelmät ovat jo olemassa.

Turvallisuusselvityslain mukainen selvitys kattaa useampia tietolähteitä kuin mitä täytäntöönpanoasetuksessa edellytetään. Turvallisuusselvityksessä voidaan käyttää muun muassa rajavartiolaitoksen ja Tullin rekistereitä, ammatin- tai elinkeinonharjoittajia sekä heidän toimikelpoisuuttaan koskevia rekistereitä, ulkomaalaisrekisteriä ja ulosottorekisteriä. Tästä seuraa toisaalta se, että selvityksessä käytettävä tietopohja on laajempi ja siten selvitys on tehokkaampi. Toisaalta selvityksen kohdehenkilön yksityiselämän suojaan kohdistuu suurempi rajoitus.

Täytäntöönpanoasetuksessa edellytetään, että selvitettyä henkilöä koskevia tietolähteitä seurataan jatkuvasti tai että laajennetut taustan tarkistukset uusitaan vuosittain ja perustason taustan tarkistukset kolmen vuoden välein. Turvallisuusselvityslakiin sisältyy jo 51 ja 52 §:ssä säädetty nuhteettomuusseuranta, joka soveltuu tietojen jatkuvaan seurantaan. Tietoja seurataan jatkuvasti, mutta henkilöturvallisuusselvitys on voimassa enintään viisi vuotta, minkä jälkeen se on uusittava. Nuhteettomuusseurannassa seurataan vain rikoksiin liittyviä tietoja, joten laajennetuissa taustan tarkistuksissa edellytettävien tiedustelutietojen osalta kansallista säännöstä olisi laajennettava. Taustan tarkistusten uusiminen vuosittain tai kolmen vuoden välein olisi kustannuksiltaan kalliimpi vaihtoehto. Lisäksi jatkuvassa seurannassa tietojen muuttuminen tulee ilmi nopeammin.

Esityksessä ehdotetaan, että nuhteettomuusseurannassa käytetään eräitä tiedustelutietoja silloin, kun on kyse Euroopan unionin ilmailulainsäädännön edellyttämästä taustan tarkistuksesta. Muutosasetuksen täytäntöönpanon kiireellisyyden vuoksi ei ole ollut mahdollisuutta selvittää,

olisiko tarpeellista laajentaa nuhteettomuusseurannassa tiedustelutietojen käyttö koskemaan kaikkia perusmuotoisia henkilöturvallisuusselvityksiä. Laajennuksella olisi huomattava merkitys yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Tiedustelutietojen käytön laajentaminen nuhteettomuusseurannassa kaikkiin perusmuotoisiin selvityksiin olisi lisäksi kustannuksiltaan kalliimpi vaihtoehto.

Vaihtoehtona turvallisuusselvityslain muuttamiselle on luoda ilmailulakiin tai turvallisuusselvityslakiin oma sääntelynsä ilmailun taustan tarkistuksille. Tällöin sekä alkuperäisessä selvityksessä että nuhteettomuusseurannassa käytettävät tietolähteet olisi mahdollista rajata tarkasti siihen, mitä EU-sääntely edellyttää. Tämä kuitenkin hajauttaisi taustan tarkistuksia koskevaa sääntelyä ja edellyttäisi uuden rinnakkaisen menettelyn luomista sekä uusien tietojärjestelmien perustamista siihen liittyvine kustannuksineen.

6 Lausuntopalaute

Useimmissa lausunnoissa esityksen katsottiin edistävän ilmailualan turvallisuutta muun muassa sisäpiiriuhkaan varautumisen osalta. Eräät lausunnonantajat pitivät ongelmana turvallisuusselvitysten lisääntymisestä aiheutuvia lisäkustannuksia alan yrityksille ja vientiyrityksille ja katsoivat, että turvallisuusselvitysten lisääntyminen voi vaikeuttaa kuljetuksia tai tehdä niitä kannattamattomaksi. Esityksen arvioitiin myös voivan vaikuttaa työvoiman saatavuuteen ja pidentävän turvallisuusselvitysten käsittelyaikoja.

Elinkeinoelämän keskusliitto piti turvallisuusselvityslakiin ehdotettua hakemusten keskittämisen mahdollistavaa säännöstä ymmärrettävänä prosessiekonomian kannalta, mutta katsoi sen myös vaikeuttavan työnantajien toimintamahdollisuuksia tilanteissa, joissa turvallisuusselvityksessä ilmenee lain tarkoittamia merkityksellisiä seikkoja, koska työnantajalla ei ole oikeutta saada näitä seikkoja tietoonsa. Liikenne- ja viestintäministeriö ehdotti, että keskittämisestä säädetäisiin turvallisuusselvityslain sijasta ilmailulaissa.

Luonnokseen sisältynyt yleinen keskittämistä koskeva muutos on poistettu ja sen sijasta ehdotetaan ilmailulain 101 §:ään lisättäväksi nimenomaista säännöstä lentoaseman pitäjän oikeudesta hakea turvallisuusselvitystä ja tähän liittyvää tiedon luovuttamista ja saantia koskevaa sääntelyä.

Suomen Lentäjaliitto – Finnish Pilots' Association ry piti liikennealentäjien perusoikeuksien kannalta ongelmallisena tilannetta, jossa henkilö on oleskellut selvitystä edeltävinä vuosina ulkomailla, jolloin hänestä ei ole saatavissa kyseiseltä ajalta tietoja ja hänen mahdollisuutensa saada kulkulupa turvavalvotulle alueelle voi tällöin vaarantua.

Täytäntöönpanoasetuksen mukaan laajennetussa taustan tarkistuksessa käytettäviin tietoihin on kuuluttava rikosrekisterit kaikissa asuinvaltioissa vähintään viiden edeltävän vuoden ajalta. Täytäntöönpanoasetuksessa ei ole säädetty velvoitetta koskevista poikkeuksista tai tietojen puuttumisen vaikutuksesta taustan tarkistuksen läpäisemiselle. Jäsenvaltio ei voi säätää täytäntöönpanoasetuksessa asettua velvoitetta koskevista poikkeuksista eikä myöskään antaa velvoitteen tulkintaa koskevaa sääntelyä. Jos rikosrekisteritiedot puuttuvat taustan tarkistusta toteutettaessa joltain osin, tulee asiaa koskeva ratkaisu tehdä konkreettisesti tilanteessa täytäntöönpanoasetusta tulkitsemalla. Esityksen valmistelussa saatujen tietojen mukaan liiton kuvailemia tapauksia ei ole käytännössä ollut.

Lausunnonantajista puolustusministeriö, tiedusteluvalvontavaltuutettu ja Elinkeinoelämän keskusliitto kiinnittivät huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan vain yksi perusmuotoisen henki-

löturvallisuusselvityksen tehtävätyyppi tulisi laajemman, tiedustelutiedot sisältävän nuhteettomuusseurannan piiriin, vaikka muitakin tehtäviä voidaan pitää yhteiskunnan turvallisuuden kannalta tärkeinä. Puolustusministeriö piti epä johdonmukaisena, että jatkossa tiedustelutietoja käytettäisiin tiettyjen perusmuotoisten, mutta ei laajojen turvallisuusselvitysten nuhteettomuusseurannassa.

Esityksen valmisteluun on ollut käytettävissä lyhyt aika, joten esityksessä on pitäydytty tekemään sellaiset lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen täytäntöönpanoasetuksesta seuraavien velvoitteiden toteuttamiseksi. Tiedustelutietojen käytön laajentaminen kaikkiin perusmuotoisiin ja laajoihin turvallisuusselvityksiin olisi edellyttänyt huolellista arviota laajennuksen perusoikeus- ja kustannusvaikutuksista. Koska perusoikeusrajoitus ei saa olla laajempi kuin on tavoitteen kannalta välttämätöntä, arviossa olisi otettava huomioon muun muassa eri turvallisuusselvittävien tehtävien konteksteista seuraavat erilaiset tarpeet tiedustelutiedon käyttämiselle.

Lausuntopalautteen johdosta on lisäksi täydennetty esityksen vaikutuksia koskevaa jaksoa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Turvallisuusselvityslaki

19 §. *Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 7 kohta, jonka perusteella on mahdollista tehdä perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys henkilöstä, joka on vastuussa ilmailun turvatarkastuksista, kulunvalvonnasta tai muista turvavalvontatoimenpiteistä taikka toteuttaa niitä lentoaseman turvavalvotulla alueella tai työtehtävissään muuten pääsee itsenäisesti lentoaseman turvavalvotulle alueelle. Turvallisuusselvityslain mukainen perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys täyttää täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.3 kohdan laajennetun taustan tarkistuksen edellytykset.

Ensimmäinen henkilöryhmä, jota säännös koskisi, ovat henkilöt, joilla on vastuu ilmailuun liittyvistä turvavalvontatoimenpiteistä. Tällaisia henkilöitä ovat muun muassa turvakouluttajat ja EU:n ilmailun turvatoimia varmentavat henkilöt, joista tulee täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.5.1 ja 11.6.3.5 kohdan mukaan tehdä laajennettu taustan tarkistus, sekä täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuna tunnettuna lähettäjänä, valvottuna edustajana, valvottuna toimittajana tai tunnettuna toimittajana toimivien yritysten turvapäälliköt. Täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.2 kohdan mukaan turvavalvontatoimenpiteistä vastaavien henkilöiden, joihin kuuluvat muun muassa yritysten turvapäälliköt, tulee läpäistä kansallisen harkinnan mukaan joko laajennettu tai perustason taustan tarkistus. Turvapäälliköiden osalta on valittu korkeampi vaatimustaso heidän erityisen asemansa vuoksi. Muista 11.1.2 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä säädetäisiin 21 §:n 1 momentin uudessa 4 a kohdassa.

Toiseen henkilöryhmään kuuluisivat turvatarkastuksia, kulunvalvontaa tai muita turvavalvontatoimenpiteitä lentoaseman turvavalvotulla alueella toteuttavat henkilöt, joista täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.1 kohdan mukaan tulee tehdä laajennettu taustan tarkistus.

Kolmas henkilöryhmä olisivat muut henkilöt, jotka työtehtävissään pääsevät itsenäisesti lentoaseman turvavalvotulle alueelle. Täytäntöönpanoasetuksen 1.2.2.2 kohdan mukaan pääsy lentoaseman turvavalvotulle alueelle edellyttää lentoaseman henkilökorttia tai miehistön henkilökorttia, jonka myöntämisen edellytyksenä muutetun 1.2.3.1 kohdan mukaan on laajennetun taustan tarkistuksen läpäiseminen. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi ilma-aluksen miehistön jäsenet, maapalveluhenkilökunta, lentokentän kaupallisten palvelujen kuten myymälöiden ja ra-

vintoloiden henkilökunta, kunnossapitohenkilökunta, asentajat, lentokonemekaanikot, rahtipalvelujen työntekijät, lennonjohdon ja lennonvarmistuksen työntekijät, lentokenttäajoneuvojen kuljettajat, lentoaseman hallinnon toimihenkilöt, alan opiskelijat ja pelastuspalveluhenkilöstö.

21 §. *Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 4 a kohta, joka mahdollistaa suppean henkilöturvallisuusselvityksen tekemisen sellaisesta henkilöstä, joka työskentelee ilmailun turvatarkastuksiin, kulunvalvontaan tai muihin turvalvontatoimenpiteisiin liittyvissä tehtävissä taikka työskentelee tehtävässä, jossa hänellä on itsenäinen pääsy lentorahtiin, lentopostiin, lentoliikenteen harjoittajan postilähettyksiin ja materiaaleihin tai lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin sen jälkeen, kun niihin on sovellettu turvalvontatoimenpiteitä. Kohdassa mainituista henkilöistä tulee tehdä täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.2 kohdan mukaan joko laajennettu tai perustason taustan tarkistus. Turvallisuusselvityslain mukainen suppea henkilöturvallisuusselvitys täyttää täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.4 kohdan perustason taustan tarkistuksen edellytykset.

Säännöksessä tarkoitetut henkilöt työskentelevät lentoasemalla sen turvalvotun alueen ulkopuolella tai muualla kuin lentoasemalla täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitetun tunnetun lähettäjän, valvotun edustajan, valvotun toimittajan tai tunnetun toimittajan organisaatiossa ja heidän työtehtäviinsä kuuluu lentorahtiin, lentopostiin, lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin kohdistuvien turvatoimien tekeminen. Lisäksi säännös koskisi sellaisia muita kuin turvalvontatehtäviä tekeviä henkilöitä, joilla on itsenäinen pääsy edellä tarkoitettuihin lähettyksiin tai tarvikkeisiin sen jälkeen, kun niille on tehty turvatoimet.

Tunnetun lähettäjän työntekijöiden tyypilliset työtehtävät liittyvät pakkaamoon, lähettämöön tai lentorahtilähetysten kuljettamiseen. *Valvotun edustajan* työntekijöiden tyypillisiä tehtäviä ovat huolitsijan, autonkuljettajan ja varastohenkilöstön tehtävät. Valvottu edustaja antaa lentoasemalle toimitettavalle lähettykselle turvaluokituksen, jonka jälkeen lähetystä ei enää tarvitse turvatarkastaa. *Valvottu toimittaja* tarkoittaa yritystä, joka valmistaa ja toimittaa ilma-alukseen lennon aikana käytettäväksi, tarjottavaksi ja myytäväksi tarkoitettuja tuotteita. Valvotun toimittajan työntekijöistä turvallisuusselvitettäviä olisivat henkilöt, jotka kokoavat, pakkaavat, suojaavat ja kuljettavat lennolle vietäviä tarvikkeita. *Tunnetulla toimittajalla* tarkoitetaan yritystä, joka toimittaa tavaroita myytäväksi, käytettäväksi tai muuten saataville lentoaseman turvalvotulla alueella. Tällaisia tavaroita ovat esimerkiksi myymälöissä ja ravintoloissa myytävät ja käytettävät tuotteet sekä lentoasemalla käytettävät polttoaineet ja jäänesto- ja jäänpoistoaineet.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin siten, että sen perusteella ei enää tehtäisi henkilöturvallisuusselvityksiä henkilöistä, joilla on pääsy lentoaseman yleisöltä suljettuihin tiloihin. Näistä henkilöistä voitaisiin jatkossa tehdä turvallisuusselvitys 19 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella.

51 §. *Nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuranta henkilörekisterien yhdistämisen avulla.* Pykälän 1 momentin viittaus poliisiasiain tietojärjestelmään korvataan viittauksella poliisin henkilötietolain 5 §:n 1 ja 2 momentissa ja 6 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin. Muutos liittyy poliisin henkilötietolain uudistuksessa tehtyyn sääntelyratkaisuun, jonka seurauksena laissa ei enää säädetä tietyistä rekistereistä vaan sallituista käsittelytarkoituksista. Vastaava muutos on tehty turvallisuusselvityslain 25 §:n 1 momentin 4 kohtaan poliisin henkilötietolain säätämisen yhteydessä.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi säännös järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvien rikostiedustelutietojen ja suojelupoliisin tiedustelutietojen käyttämisestä nuhteettomuuden ja luotettavuuden seurannassa silloin, kun alkuperäinen perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys on

tehty 19 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella lentoaseman turvavalvontatoimenpiteistä vastaavien ja niitä toteuttavien henkilöiden taustan tarkistamiseksi. Seurannassa voitaisiin käyttää rikostiedustelutietoja sellaisella menettelyllä ja siten rajattuna kuin 25 §:n 2 momentissa säädetään sekä poliisin henkilötietolain 48 §:n 1 momentissa ja 49 §:ssä tarkoitettuja suojelupoliisin tiedustelutietoja. Muutoksella toteutettaisiin täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.7 kohdan a alakohdassa edellytetty taustan tarkistukseen kuuluvien seikkojen jatkuvaa arviointia koskeva mekanismi. Suojelupoliisin tiedustelutietojen ja rikostiedustelutietojen käyttämisellä täytetään kohdassa asetetut vaatimukset tiedustelutietojen käytölle jatkuvassa seurannassa.

Rikostiedustelutietojen rajatusta käyttämisestä säädetään turvallisuusselvityslain 25 §:n 2 momentissa. Momentin 1 kohdan mukaan keskusrikospoliisi voi tehdä ilmoituksen suojelupoliisille, jos selvityksen kohteella on poliisin henkilötietolain 8 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella toistuvia ja pysyväisluonteisia yhteyksiä sellaiseen henkilöön, jonka on tuomioistuimen päätöksen mukaisesti katsottu osallistuneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan tai jonka vireillä olevassa esitutkinnassa tai syyteharkinnassa epäillään osallistuneen tällaiseen toimintaan, jos yhteydet ovat omiaan saattamaan selvityksen kohteen alttiiksi ulkopuoliselle epäasialliselle vaikuttamiselle sekä siten vaarantamaan turvallisuusselvityksen perusteena olevan edun suojaamisen.

Kyseisen momentin 2 kohdan mukaan ilmoituksen voisi tehdä, jos keskusrikospoliisi katsoo poliisin henkilötietolain 8 §:ssä tarkoitettujen tietojen ja mahdollisten muiden selvitysten perusteella olevan perusteltu syy epäillä selvityksen kohteen syyllistyneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen ja tiedon välittäminen on välttämätöntä turvallisuusselvityksen perusteena olevan edun suojaamiseksi järjestäytyneen rikollisryhmän toimilta tai vaikutukselta taikka rikoksen ennalta estämiseksi.

Kyseisen momentin 3 kohdan mukaan ilmoituksen voisi tehdä myös, jos poliisin henkilötietolain 8 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin sisältyy selvityksen kohteesta useita sellaisia laadultaan ja sisällöltään henkilön luotettavuuden arvioinnin kannalta merkittäviä merkintöjä, joiden muodostaman kokonaisuuden perusteella keskusrikospoliisi katsoo olevan perusteltu syy epäillä, että selvityksen kohde voi vaarantaa selvityksen perusteena olevassa työtehtävässään saamiensa sellaisten salassa pidettävien asiakirjojen ja niiden tietojen suojan, jotka kuuluvat turvallisuusluokkaan I tai II tai joihin sisältyvän salassa pidettävän tiedon oikeudeton paljastaminen tai oikeudeton käyttö voi muutoin aiheuttaa erityisen suurta tai merkittävää vahinkoa salassapitosäännöksessä tarkoitettulle yleiselle edulle, ja että selvityksen kohde voi siten edistää järjestäytyneen rikollisryhmän toimia, jos tiedon välittäminen on välttämätöntä valtion keskeisten turvallisuussetujen suojaamiseksi järjestäytyneen rikollisryhmän toimilta tai vaikutuksilta taikka rikoksen ennalta estämiseksi.

Suojelupoliisin käsittelemistä henkilötiedoista säädetään poliisin henkilötietolain 48 §:n 1 momentissa ja 49 §:ssä. Lain 48 §:n 1 momentin mukaan suojelupoliisi saa käsitellä henkilötietoja, jotka ovat tarpeen kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi, valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtion turvallisuutta uhkaavien toimintojen ja hankkeiden estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtion turvallisuutta uhkaavien rikosten estämiseksi ja paljastamiseksi.

52 §. Toimenpiteet seurannan perusteella. Pykälässä huomioitaisiin tiedustelutietojen käyttöä koskevat 51 §:ään tehtävät muutokset. Pykälän 2 momenttia laajennettaisiin siten, että suojelupoliisin on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava henkilöturvallisuusselvitystä hake-neelle rikosepäilyn tai -tuomion lisäksi myös tieto, joka on välttämätön kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhan torjumiseksi sekä sellainen 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyvä tieto, jonka mukaan on perusteltu syy epäillä henkilön syyllistyneen

järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen tai edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia. Säännöksellä toteutetaan täytäntöönpanoasetuksen muutetun 11.1.7 kohdan a alakohdan mukainen velvollisuus ilmoittaa yksilön luotettavuuteen vaikuttavista tapahtumista toimivaltaiselle viranomaiselle, toiminnanharjoittajalle tai kortin myöntäneelle yksikölle.

Tiedustelutietojen luovuttamisen kynnys olisi vastaava kuin poliisilain (872/2011) 5 a luvun 4 §:n 1 momentissa, jonka mukaan tiedustelumenetelmän käytön yleisenä edellytyksenä siviilitiedustelussa on, että sen käyttäminen on välttämätöntä tärkeiden tietojen saamiseksi sellaisesta siviilitiedustelun kohteena olevasta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta. Tiedustelutietojen ja rikostiedustelutietojen ilmoittamiseen sovellettaisiin lisäksi momentin alkuosan edellytystä siitä, että tiedolla olisi vaikutusta turvallisuusselvitystodistuksen antamiseen tai turvallisuusselvityksen sisältöön.

Jos 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyy tieto mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitetusta järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumisesta koskevasta rikosuomiosta tai -epäilystä, tämä tieto tulee ilmoittaa 52 §:n 2 momentin alkuosaan jo sisältyvän rikosepäilyä tai -tuomiota koskevan säännöksen mukaisesti. Lisäksi suojelupoliisin olisi ilmoitettava myös 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyvä tieto, jonka mukaan on perusteltu syy epäillä henkilön syyllistyneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen tai edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia. Säännöksellä viitattaisiin 25 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdissa tarkoitettuihin tietoihin.

Salassapidettäviä tietoja saaneen hakijan salassapitovelvollisuudesta säädetään turvallisuusselvityslain 59 §:ssä ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*).

Pykälän 2 momentin viimeistä lausetta muutetaan siten, että tietojen ilmoittamisen kohteesta puhutaan hakijana eikä työnantajana. Muutos yhtenäistää momentissa käytettyjä ilmaisuja. Lisäksi sillä on se vaikutus, että jos hakemuksen on tehnyt ehdotetun ilmoitustiedon 101 §:n 2 momentin mukaisesti lentoaseman pitävä, tiedot on toimitettava sille eikä työnantajalle.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin 2 momenttia vastaava muutos yritysturvaluusselvityksiin liittyen.

Rikosepäilyä ja rikollista tekoa koskevien tietojen arviointiin sovellettavaa 5 momenttia ei muutettaisi. Momentissa säädetty soveltuu edelleen tiedon merkityksen arviointiin silloin, jos tiedossa on kysymys rikosepäilystä tai rikollisesta teosta.

Pykälän uudessa 6 momentissa säädettäisiin, ettei henkilöä ole velvollisuus 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa kuulla sellaisesta tiedosta, josta hänellä ei julkisuuslain 11 tai 12 §:n mukaan ole oikeutta saada tietoa. Julkisuuslain 12 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada tieto hänestä itsestään viranomaisen asiakirjaan sisältyvistä tiedoista 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyin rajoituksin, jollei laissa toisin säädetä. Lain 11 §:n 2 momentin mukaan tiedonsaantioikeutta ei ole muun muassa asiakirjaan, josta tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä etua (1 kohta). Säännös tulisi arvioitavaksi erityisesti suhteessa suojelupoliisin tiedustelutietoihin ja turvallisuusselvityslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin rikostiedustelutietoihin. Poliisin henkilötietolain 56 §:n 1 momentin ja 42 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan rekisteröidyllä ei myöskään ole tällaisia henkilötietoja sisältäviin henkilörekistereihin tarkastusoikeutta.

7.2 Ilmailulaki

101 §. *Taustan tarkistukset.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka 1 virkkeen mukaan lentoaseman pitäjä voi hakea saman pykälän 1 momentissa tarkoitettua henkilöstä turvallisuusselvityslain mukaista henkilöturvallisuusselvitystä ja salassapitosäännösten estämättä luovuttaa selvityksessä tai turvallisuusselvityslain 51 §:n mukaisessa seurannassa ilmenneitä, taustan tarkistamiseksi välttämättömiä tietoja henkilön työnantajalle. Pykälän 1 momenttiin sisältyy viittaus turva-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin, joissa säädetään taustan tarkistuksista.

Säännöksen tarkoitus on mahdollistaa henkilöturvallisuusselvityksen hakeminen lentoaseman pitäjälle, joka ilmailulain 99 §:n mukaan on vastuussa lentoasemalla edellytettävien ilmailun turvaamiseen tähtävien toimenpiteiden ja järjestelyiden toimeenpanosta. Haetulle henkilöturvallisuusselvitykselle tulisi lisäksi olla peruste turvallisuusselvityslain 19–21 §:ssä. Lentoaseman pitäjä voisi hakea henkilöturvallisuusselvitystä muun muassa täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitetun tunnetun lähettäjän, valvotun edustajan, valvotun toimittajan tai tunnetun toimittajan palvelukseen otettavista henkilöistä. Säännös mahdollistaisi henkilöturvallisuusselvityshakemusten keskittämisen turvallisuudesta kokonaisvastuussa olevalle lentoaseman pitäjälle sekä varmistaisi lentoaseman pitäjän edellytykset saada tarvittavat tiedot henkilöturvallisuusselvityksen sisällöstä, jotta se voi tehokkaasti suorittaa laissa säädettyä tehtäväänsä ilmailun turvaamiseksi.

Lentoaseman pitäjän käsite on määritelty lentoasemaverkostosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 3 §:n 2 kohdassa. Suurin Suomessa toimiva lentoaseman pitäjä on Finavia Oyj, jolla on 21 lentoasemaa. Lisäksi Suomessa toimii kolme muuta, pienempää lentoasemaa.

Muutetun täytäntöönpanoasetuksen mukaan (muun muassa kohdat 11.1.1 ja 11.1.2) henkilön on läpäistävä taustan tarkistus ennen kuin hänet voidaan ottaa palvelukseen. Pykälän 2 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan lentoaseman pitäjällä olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa selvityksessä ilmenneitä tietoja selvityksen kohteena olleen henkilön työnantajalle. Luovutuksen edellytyksenä olisi, että tiedot ovat välttämättömiä taustan tarkistamiseksi. Henkilöturvallisuusselvitystä hakenut lentoaseman pitäjä voisi säännöksen perusteella luovuttaa välttämättömiltä osin henkilön luotettavuuden arviointia koskevia tietoja, esimerkiksi rikosrekisteritietoja, työnantajalle, jotta tämä voi arvioida, voidaanko henkilöä ottaa töihin.

Uuden 2 momentin toisessa virkkeessä säädettäisiin, että mitä turvallisuusselvityslain 45 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään hakijasta, koskee myös tietoja saanutta työnantajaa. Viitatus säännökset koskevat henkilöturvallisuusselvityksen perusteella saatujen henkilötietojen käsittelyä ja turvallisuusselvityksestä annetun ilmoituksen hävittämistä. Uuden 2 momentin kolmannessa virkkeessä säädettäisiin selvyuden vuoksi, että tietoja saaneen työnantajan salassapitovelvollisuuden sovelletaan turvallisuusselvityslain 59 §:n 1 momenttia. Säännösten tarkoitus on varmistaa, että tietoihin sovelletaan yhtäläisiä tietosuojaa ja salassapitoa koskevia normeja riippumatta siitä, käsitteleekö tietoja lentoaseman pitäjä vai työnantaja.

Pykälään lisättäisiin myös uusi 3 momentti, jonka mukaan lentoaseman pitäjän on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellainen henkilöturvallisuusselvityksessä tai turvallisuusselvityslain 51 §:n mukaisessa seurannassa ilmennyt tieto, joka on välttämätön arvioitaessa 1 momentissa tarkoitettua hyväksynnän tai luvan myöntämistä tai peruuttamista. Tämä velvollisuus on myös työnantajalla, joka on hakenut henkilöturvallisuusselvitystä taustan tarkistamiseksi.

Ilmailulain 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirasto toimii ilmailun turvaamisen toimivaltaisena kansallisena viranomaisena ja siten vastaa täytäntöönpanoasetuksen 6.3.1.1, 6.4.1.1 ja 8.1.3.1 kohdan mukaan valvotun edustajan, tunnetun lähettäjän ja valvotun toimittajan hyväksymisestä. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on varmistaa Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaanti sellaisista turvallisuusselvityksen tai nuhteettomuusseurannan yhteydessä ilmenneistä tiedoista, jotka ovat välttämättömiä edellä mainittujen hyväksyntöjen myöntämisen tai peruuttamisen arvioimiseksi. Momentin viimeisessä virkkeessä on kyse tilanteesta, jossa henkilön työnantaja on hakenut omasta työntekijästään henkilöturvallisuusselvitystä turvallisuusselvityslain 15 §:n mukaisesti. Työnantajalla olisi vastaava ilmoittamisvelvollisuus kuin lentoaseman pitäjällä. Tunnetun toimittajan palvelukseen otettavaa henkilöä koskevista tiedoista ei lähtökohtaisesti ilmoitettaisi Liikenne- ja viestintävirastolle, koska tunnetun toimittajan hyväksynnästä vastaa täytäntöönpanoasetuksen 9.1.3 kohdan mukaan lentoaseman pitäjä eikä tietojen ilmoittaminen ole siten välttämätöntä. Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeudesta säädetään myös ilmailulain 153 §:ssä.

8 Voimaantulo

Lakien ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian. Muutosasetuksen liitteen 27 kohdassa tarkoitetuille henkilöille tulee tehdä vanhan muotoinen taustan tarkistus 30.6.2020 mennessä. Esityksen 1. lakiehdotuksen 21 §:n 1 momentin 4 a kohta ja 2. lakiehdotuksen 101 §:n 2 ja 3 momentti tulisi pyrkiä saattamaan voimaan 1.5.2020, jotta suojelupoliisille jää riittävästi aikaa tehdä muutosasetuksen edellyttämät noin 9 500 suppeaa henkilöturvallisuusselvitystä ennen määräaikaa.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 19 §, 21 §:n 1 momentin 4 kohta sekä 51 ja 52 § tulisivat kuitenkin voimaan vasta 31.12.2020, josta alkaen sovelletaan myös kyseisiin pykäliin muutoksia edellyttävää komission muutosasetuksen liitteen 26 kohtaa.

9 Toimeenpano ja seuranta

Esitykseen sisältyvä nuhteettomuusseuranta koskevan muutoksen toimeenpano edellyttää muutoksia suojelupoliisin tietojärjestelmiin.

Ilmailun turva-asetuksen 16 artiklan mukaan Euroopan komissio antaa vuosittain Euroopan parlamentille, neuvostolle ja jäsenmaille kertomuksen, jossa niille tiedotetaan asetuksen täytäntöönpanosta sekä sen vaikutuksesta ilmailun turvatilanteen paranemiseen.

10 Suhde muihin esityksiin

Esitys ei ole riippuvainen muista esityksistä.

11 Suhde perustuslakiin ja sääntämisjärjestys

Ehdotuksen mukaan lentoasemalla työskentelevistä henkilöistä, joista aiemmin on voitu tehdä suppea henkilöturvallisuusselvitys, voitaisiin tehdä jatkossa perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys. Säännös on sidottu ilmailun turvavalvontatoimenpiteiden suorittamiseen tai itsenäiseen pääsyyn lentoaseman turvavalvotulle alueelle. Uutena suppeasti turvallisuusselvittävien henkilöiden ryhmänä turvallisuusselvityslakiin lisättäisiin henkilöt, jotka työskentelevät lentoasemalle toimitettavan rahdin ja tarvikkeiden tai niiden turvaamisen kanssa. Ehdotus merkitsee rajoitusta perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvattuun yksityiselämän suojaan ja henkilötietojen suojaan. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia henkilötietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn.

Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt turvallisuus selvitysmenettelyä tai luotettavuuslausuntokäytäntöä valtiosääntöoikeudellisesti erityisen ongelmallisena, mutta se on edellyttänyt, että turvallisuus selvitysmenettelystä seuraavalla perusoikeusrajoituksella on hyväksyttävä peruste ja se on suhteellisuusvaatimuksen mukainen (PeVL 3/2014 vp, s. 2–3). Ehdotetuilla muutoksilla pyritään torjumaan siviili-ilmailuun kohdistuvia merkittäviä uhkia, erityisesti terrorismia ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvää sisäpiiriuhkaa ja siten turvaamaan turvallisuus selvityslain 1 §:ssä tarkoitettua valtion turvallisuutta, yleistä turvallisuutta ja muita niihin verrattavia yleisiä etuja. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että henkilötietojen suoja rajoittavan turvallisuus selvitysmenettelyn taustalla on perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävä ja painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatima peruste (PeVL 3/2014 vp). Turvallisuus selvitysten kohteeksi tulevat henkilöt on määritelty säännöksessä tarkkarajaisesti heidän tehtäviensä perusteella.

Täytäntöönpanoasetuksesta johtuen nuhteettomuus seurantaa koskevaa turvallisuus selvityslain 51 §:ää laajennettaisiin siten, että siinä voitaisiin käyttää suojelupoliisin tiedustelutietoja ja järjestäytyneitä rikollisuutta koskevia rikostiedustelutietoja silloin, kun henkilöstä on tehty perusmuotoinen henkilöturvallisuus selvitys siviili-ilmailun turvaamiseksi lain 19 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella. Nuhteettomuus seurannassa käytettäisiin samoja tiedustelu- ja rikostiedustelutietoja koskevia tietolähteitä kuin alkuperäisen perusmuotoisen henkilöturvallisuus selvityksen tekemisessä.

Osa menettelyssä käytettävistä suojelupoliisin tiedoista on hankittu käyttäen poliisilain 5 a luvussa säädettyjä siviilitiedustelun tiedustelumenetelmiä. Ehdotuksen mukaan nuhteettomuus seurannan yhteydessä tulisi ilmoittaa hakijalle vain sellainen tiedustelutieto, joka on välttämätön kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhan torjumiseksi. Ilmoittamiskynnys vastaa perustuslain 10 §:n 4 momentin rajoitusedellytystä ja poliisilain 5 a luvun 4 §:n 1 momentissa säädettyä tiedustelumenetelmän käyttämistä koskevaa kynnystä. Tietojen käyttö vastaa niitä tarkoituksia, joita varten tiedot on alun perin kerätty.

Nuhteettomuus seurannassa käytettäisiin myös järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä poliisin henkilötietolain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuja tietoja turvallisuus selvityslain 25 §:n 2 momentin mukaisesti rajattuna. Turvallisuus selvityslain mainittua säännöstä voimassa olevassa muodossaan ei ole käsitelty perustuslakivaliokunnassa. Perustuslakivaliokunta on todennut poliisin havaintotietojen osalta, että kysymys on potentiaalisesti hyvin laajasta ihmisten yksityiselämään puuttuvasta tietojoukosta (PeVL 18/2012 vp). Lisäksi havaintotiedot ovat usein luonteeltaan epävarmoja ja niiden käyttämiseen sisältyy leimautumisen riski. Perustuslakivaliokunta on tämän luonteisten tietojen käsittelyssä kiinnittänyt edellä mainittujen yleisten seikkojen lisäksi huomiota tarpeeseen varmistaa tietojen virheettömyys ja luotettavuus (PeVL 27/2006 vp) ja liittää tietoon arviot tietojenantajan luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta (PeVL 51/2002 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut havaintotietojen luonteen vuoksi olevan tärkeää, että tietojen tallettamisen edellytyksiä tulkitaan suppeasti ja etenkin niin, että havaintotieto voidaan tallettaa vain, jos on olemassa epäily rikollisesta toiminnasta (PeVL 18/2012 vp). Turvallisuus selvitysmenettelyssä käytettävien rikostiedustelutietojen sisältö on rajattu sellaisiin tietoihin, joista ilmenee henkilön osallistuminen tai muu yhteys järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan siten kuin turvallisuus selvityslain 25 §:n 2 momentissa säädetään. Poliisin henkilötietolain 8 §:n 2 momentin mukaan henkilötietoihin on liitettävä arvio tietojen antajan tai lähteen luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta, jos se on mahdollista. Näiden rajausten vuoksi rikostiedustelutietojen käyttäminen nuhteettomuus seurannassa on suhteellisuusperiaatteen mukaista.

Siviilitiedustelulain yhteydessä perustuslakivaliokunta on pitänyt erityisen olennaisena tällaisessa toimintaympäristössä huolehtia riittävästä oikeusturva- ja valvontajärjestelyistä (PeVL 35/2018 vp, s. 13, PeVM 4/2018 vp, s. 9, ks. myös PeVL 20/2016 vp, s. 4–5). Suojelupoliisin

henkilötietojen käsittelystä säädetään perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädetyssä poliisin henkilötietolaissa, erityisesti sen 7 luvussa, ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018, jäljempänä *rikosasioiden tietosuojalaki*). Poliisin henkilötietolain 56 §:n 1 momentin mukaan rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta suojelupoliisin käsittelemiin henkilötietoihin. Rekisteröidyllä on kuitenkin välillinen tarkastusoikeus rikosasioiden tietosuojalain 29 §:n mukaisesti.

Turvallisuusselvityslain 52 §:n uuden 6 momentin johdosta turvallisuusselvityksen kohdehenkilöä ei kuultaisi nuhteettomuusseurannassa ilmenneistä tiedustelu- ja rikostiedustelutiedoista. Kyseiset tiedot ovat julkisuuslain mukaan salassapidettäviä eikä niitä sisältäviin henkilörekistereihin rekisteröidyllä ole myöskään tarkastusoikeutta.

Esitykseen sisältyy tietojen luovuttamista koskevaa sääntelyä. Toimivaltainen viranomainen voisi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä hakijalle tiedon, joka on välttämätön kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhan torjumiseksi sekä tiedon, jonka mukaan on perusteltu syy epäillä henkilön syylistyneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen tai edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia. Ilmailulain 101 §:ää koskevan muutoksen mukaan hakijalla olisi oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohteen työnantajalle sellaisia turvallisuusselvityksessä tai nuhteettomuusseurannassa ilmenneitä tietoja, jotka ovat välttämättömiä taustan tarkistamiseksi. Lentoaseman pitäjällä tai turvallisuusselvitystä hakeneella työnantajalla olisi velvollisuus salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle sellainen tieto, joka on välttämätön arvioitaessa ilmailulainsäädännön mukaisen hyväksynnän tai luvan myöntämistä tai peruuttamista. Tiedon luovutusta koskevat säännökset on osin sidottu luovuttamisen välttämättömyyteen. Luovutettavat tiedot ja luovuttamisen tarkoitus ilmenevät suoraan säännöksistä tai niiden taustalla olevasta sääntelystä (turvallisuusselvityslain 51 §:n 1 momentti ja 52 §:n 2 momentti tai täytäntöönpanoasetuksen 11.1.3 ja 11.1.4 kohdat). Sääntely vastaa siten perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännöstä ilmeneviä periaatteita (muun muassa PeVL 17/2016 vp).

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiasta lausunnon.

Ponsi

Koska muutosasetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

turvallisuusselvityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuusselvityslain (726/2014) 19 §:n 1 momentin 6 kohta, 21 §:n 1 momentin 4 kohta, 51 §:n 1 momentti ja 52 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 51 §:n 1 momentti laissa 931/2016, ja

lisätään 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 910/2019, uusi 7 kohta, 21 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 910/2019, uusi 4 a kohta ja 52 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

19 §

Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

6) pääsee työtehtävissään tietoihin, joita paljastamalla tai muulla käsittelyllä taikka muulla oikeudettomalla toiminnalla voi aiheuttaa vakavaa vahinkoa kansantaloudelle tai rahoitus- ja vakuutusjärjestelmien toimivuudelle tai kansallisen edun kannalta merkitykselliselle elinkeinotoiminnalle;

7) on vastuussa ilmailun turvatarkastuksista, kulunvalvonnasta tai muista turvalvontatoimenpiteistä taikka toteuttaa niitä lentoaseman turvalvotulla alueella tai työtehtävissään muuten pääsee itsenäisesti lentoaseman turvalvotulle alueelle.

21 §

Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Suppea henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

4) pääsee satamassa taikka muulla maan ulkoisten tai sisäisten liikenneyhteyksien jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta merkittäväällä liikennealueella kuin lentoasemalla yleisöltä suljettuihin tiloihin taikka tietoliikenneyhteyksien tai sähkön- ja energiantuotannon yleisen toimivuuden kannalta merkityksellisiin kohteisiin;

4 a) työskentelee ilmailun turvatarkastuksiin, kulunvalvontaan tai muihin turvalvontatoimenpiteisiin liittyvissä tehtävissä muualla kuin lentoaseman turvalvotulla alueella taikka työskentelee tehtävässä, jossa hänellä on itsenäinen pääsy lentorahtiin, lentopostiin, lentoliikenteen harjoittajan postilähetyksiin ja materiaaleihin tai lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin sen jälkeen, kun niihin on sovellettu turvalvontatoimenpiteitä;

51 §

Nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuranta henkilökisterien yhdistämisen avulla

Suojelupoliisi voi yhdistää turvallisuus selvitysrekisterin tietoihin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 5 §:n 1 ja 2 momentissa ja 6 §:ssä tarkoitettuja tietoja sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä rikosasioiden vireilläolo- ja ratkaisutietoja sen selvittämiseksi, voidaanko turvallisuus selvitys tai sen perusteella annettu todistus edelleenkin pitää voimassa. Tietoihin voidaan yhdistää myös 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyviä tietoja ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 48 §:n 1 momentissa ja 49 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jos selvittämisen kohteena oleva turvallisuus selvitys on laadittu 19 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella.

52 §

Toimenpiteet seurannan perusteella

Jos seurannassa saatujen tietojen perusteella henkilön epäillään tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen tekoon, joka olisi voinut vaikuttaa turvallisuus selvitystodistuksen antamiseen tai turvallisuus selvityksen sisältöön, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta henkilöturvallisuus selvitystä hakeneelle taikka ministeriölle, joka 48 §:n 5 momentin mukaisesti on merkinnyt rekisteriin selvityksen kohteen ottamisesta palvelussuhteeseen, jollei palvelussuhdetta ole ilmoitettu päättyneeksi. Toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava myös tieto, joka on välttämätön kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhan torjumiseksi sekä sellainen 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyvä tieto, jonka mukaan on perusteltu syy epäillä henkilön syyllistyneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen tai edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia. Ennen tietojen ilmoittamista hakijalle on selvitettävä, toimiiko selvityksen kohde edelleenkin asianomaisen työntekijän palveluksessa tai toimeksiantajan tehtävissä taikka opiskelee hakijana olleessa oppilaitoksessa.

Jos 2 momentissa tarkoitettu tieto koskee yrityksen vastuuhenkilöä tai yritystä ja se olisi vaikuttanut yritysturvallisuus selvitystodistuksen antamiseen, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta yritysturvallisuus selvitystä hakeneelle.

Poiketen siitä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, selvityksen kohdetta ei tarvitse kuulla selaisesta tiedosta, josta hänellä ei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 tai 12 §:n mukaan ole oikeutta saada tietoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 19 §, 21 §:n 1 momentin 4 kohta sekä 51 ja 52 § tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20.

2.

Laki

ilmailulain 101 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ilmailulain (864/2014) 101 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

101 §

Taustan tarkistukset

Lentoaseman pitäjä voi hakea 1 momentissa tarkoitettua henkilöstä turvallisuuselvityslain (726/2014) mukaista henkilöturvallisuuselvitystä ja salassapitosäännösten estämättä luovuttaa selvityksessä tai mainitun lain 51 §:n mukaisessa seurannassa ilmenneitä, taustan tarkistamiseksi välttämättömiä tietoja henkilön työnantajalle. Mitä mainitun lain 45 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään hakijasta, koskee myös tietoja saanutta työnantajaa. Tietoja saaneen työnantajan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan mainitun lain 59 §:n 1 momenttia.

Lentoaseman pitäjän on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellainen henkilöturvallisuuselvityksessä tai turvallisuuselvityslain 51 §:n mukaisessa seurannassa ilmennyt tieto, joka on välttämätön arvioitaessa 1 momentissa tarkoitettun hyväksynnän tai luvan myöntämistä tai peruuttamista. Tämä velvollisuus on myös työnantajalla, joka on hakenut henkilöturvallisuuselvitystä taustan tarkistamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 6.2.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson

1.

Laki

turvallisuusselvityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuusselvityslain (726/2014) 19 §:n 1 momentin 6 kohta, 21 §:n 1 momentin 4 kohta, 51 §:n 1 momentti ja 52 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 51 §:n 1 momentti laissa 931/2016, ja

lisätään 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 910/2019, uusi 7 kohta, 21 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 910/2019, uusi 4 a kohta ja 52 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

19 §

Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

6) pääsee työtehtävissään tietoihin, joita paljastamalla tai muulla käsittelyllä taikka muulla oikeudettomalla toiminnalla voi aiheuttaa vakavaa vahinkoa kansantaloudelle tai rahoitus- ja vakuutusjärjestelmien toimivuudelle tai kansallisen edun kannalta merkitykselliselle elinkeinotoiminnalle.

6) pääsee työtehtävissään tietoihin, joita paljastamalla tai muulla käsittelyllä taikka muulla oikeudettomalla toiminnalla voi aiheuttaa vakavaa vahinkoa kansantaloudelle tai rahoitus- ja vakuutusjärjestelmien toimivuudelle tai kansallisen edun kannalta merkitykselliselle elinkeinotoiminnalle;

7) on vastuussa ilmailun turvatarkastuksesta, kulunvalvonnasta tai muista turvavaltatoimenpiteistä taikka toteuttaa niitä lentoaseman turvavalvotulla alueella tai työtehtävissään muuten pääsee itsenäisesti lentoaseman turvavalvotulle alueelle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät

Suppea henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

Suppea henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia sellaiseen palvelussuhteeseen tai toimeksiantotehtävää suorittamaan valittavasta taikka palvelussuhdetta tai toimeksiantotehtävää hoitavasta, joka:

4) pääsee *lentoasemalla tai* satamassa taikka muulla maan ulkoisten tai sisäisten liikenneyhteysien jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta merkittävällä liikennealueella yleisöltä suljettuihin tiloihin taikka tietoliikenneyhteysien tai sähkön- ja energiantuotannon yleisen toimivuuden kannalta merkityksellisiin kohteisiin;

4) pääsee satamassa taikka muulla maan ulkoisten tai sisäisten liikenneyhteysien jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta merkittävällä liikennealueella *kuin lentoasemalla* yleisöltä suljettuihin tiloihin taikka tietoliikenneyhteysien tai sähkön- ja energiantuotannon yleisen toimivuuden kannalta merkityksellisiin kohteisiin;

4 a) työskentelee *ilmailun turvatarkastuksiin, kulunvalvontaan tai muihin turvavalvontatoimenpiteisiin liittyvissä tehtävissä muualla kuin lentoaseman turvavalvotulla alueella taikka työskentelee tehtävässä, jossa hänellä on itsenäinen pääsy lentorahtiin, lentopostiin, lentoliikenteen harjoittajan postiläheyyksiin ja materiaaleihin tai lennon aikana käytettäviin tarvikkeisiin tai lentoasematarvikkeisiin sen jälkeen, kun niihin on sovellettu turvavalvontatoimenpiteitä;*

51 §

51 §

Nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuranta henkilörekisterien yhdistämisen avulla

Nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuranta henkilörekisterien yhdistämisen avulla

Suojelupoliisi voi yhdistää turvallisuusselvitysrekisterin tietoihin *poliisiasiain tietojärjestelmän* sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä rikosasioiden vireilläolo- ja ratkaisutietoja sen selvittämiseksi, voidaanko turvallisuusselvitys tai sen perusteella annettu todistus edelleenkin pitää voimassa.

Suojelupoliisi voi yhdistää turvallisuusselvitysrekisterin tietoihin *henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 5 §:n 1 ja 2 momentissa ja 6 §:ssä tarkoitettuja tietoja* sekä oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisältyviä rikosasioiden vireilläolo- ja ratkaisutietoja sen selvittämiseksi, voidaanko turvallisuusselvitys tai sen perusteella annettu todistus edelleenkin pitää voimassa. *Tietoihin voidaan yhdistää myös 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyviä*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tietoja ja henkilötietojen käsittelystä poliisi-toimessa annetun lain 48 §:n 1 momentissa ja 49 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jos selvittämisen kohteena oleva turvallisuus selvitys on laadittu 19 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella.

52 §

52 §

*Toimenpiteet seurannan perusteella**Toimenpiteet seurannan perusteella*

Jos seurannassa saatujen tietojen perusteella henkilön epäillään tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen tekoon, joka olisi voinut vaikuttaa turvallisuus selvitystodistuksen antamiseen tai turvallisuus selvityksen sisältöön, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta henkilö turvallisuus selvitystä hakeneelle taikka ministeriölle, joka 48 §:n 5 momentin mukaisesti on merkinnyt rekisteriin selvityksen kohteen ottamisesta palvelussuhteeseen, jollei palvelussuhdetta ole ilmoitettu päättyneeksi. Ennen tietojen ilmoittamista *työnantajalle tai toimeksiantajalle* on selvitettävä, toimiiko selvityksen kohde edelleenkin asianomaisen työnantajan palveluksessa tai toimeksiantajan tehtävissä taikka opiskelee hakijana olleessa oppilaitoksessa.

Jos seurannassa saatujen tietojen perusteella henkilön epäillään tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen tekoon, joka olisi voinut vaikuttaa turvallisuus selvitystodistuksen antamiseen tai turvallisuus selvityksen sisältöön, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta henkilö turvallisuus selvitystä hakeneelle taikka ministeriölle, joka 48 §:n 5 momentin mukaisesti on merkinnyt rekisteriin selvityksen kohteen ottamisesta palvelussuhteeseen, jollei palvelussuhdetta ole ilmoitettu päättyneeksi. *Toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava myös tieto, joka on välttämätön kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhan torjumiseksi sekä sellainen 25 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sisältyvä tieto, jonka mukaan on perusteltu syy epäillä henkilön syyllistyneen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen tai edistävän järjestäytyneen rikollisryhmän toimia.* Ennen tietojen ilmoittamista *hakijalle* on selvitettävä, toimiiko selvityksen kohde edelleenkin asianomaisen työnantajan palveluksessa tai toimeksiantajan tehtävissä taikka opiskelee hakijana olleessa oppilaitoksessa.

Jos seurannassa saatujen tietojen perusteella yrityksen vastuuhenkilön tai yrityksen epäillään tai katsotaan tuomioistuimen päätöksellä syyllistyneen tekoon, joka olisi vaikuttanut yritysturvallisuus selvitystodistuksen antamiseen, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta yritysturvallisuus selvitystä hakeneelle.

Jos 2 momentissa tarkoitettu tieto koskee yrityksen vastuuhenkilöä tai yritystä ja se olisi vaikuttanut yritysturvallisuus selvitystodistuksen antamiseen, toimivaltaisen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä selvityksen kohdetta kuultuaan ilmoitettava asiasta yritysturvallisuus selvitystä hakeneelle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Poiketen siitä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, selvityksen kohdetta ei tarvitse kuulla sellaisesta tiedosta, josta hänellä ei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 tai 12 §:n mukaan ole oikeutta saada tietoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 19 §, 21 §:n 1 momentin 4 kohta sekä 51 ja 52 § tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

ilmailulain 101 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ilmailulain (864/2014) 101 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

101 §

101 §

Taustan tarkistukset

Taustan tarkistukset

Lentoaseman pitäjä voi hakea 1 momentissa tarkoitettusta henkilöstä turvallisuusselvityslain (726/2014) mukaista henkilöturvallisuusselvitystä ja salassapitosäännösten estämättä luovuttaa selvityksessä tai mainitun lain 51 §:n mukaisessa seurannassa ilmenneitä, taustan tarkistamiseksi välttämättömiä tietoja henkilön työnantajalle. Mitä mainitun lain 45 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään hakijasta, koskee myös tietoja saanutta työnantajaa. Tietoja saaneen työnantajan salassapitovelvollisuuden sovelletaan mainitun lain 59 §:n 1 momenttia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lentoaseman pitäjän on salassapitosäätösten estämättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sellainen henkilöturvallisuusselvityksessä tai turvallisuusselvityslain 51 §:n mukaisessa seurannassa ilmennyt tieto, joka on välttämätön arvioitaessa 1 momentissa tarkoitetun hyväksynnän tai luvan myöntämistä tai peruuttamista. Tämä velvollisuus on myös työnantajalla, joka on hakenut henkilöturvallisuusselvitystä taustan tarkistamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..
